

BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAM

*Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde
8100 Várpalota Mártírok útja 3.
0630/194-5865, 0688/582-550*

Intézményvezető neve:
Bognárné Mórocz Viktória

Bölcsődei szakmai vezetők neve:
Hanikné Janus Éva
Kunné Fazekas Zsuzsanna

TARTALOM	2
Gyermekképünk	4
I. AZ ELLÁTÁS JELLEMZŐI	5
1. Az ellátandó terület jellemzői, az intézmények bemutatása	5
2. Az ellátandó célcsoport jellemzői	6
3. Az ellátás igénybevételének módja	6
Napirend	8
BEVEZETÉS	9
1. Jogi keretek	9
2. A bölcsőde definíciója és funkciója	11
II. A BÖLCSŐDEI GONDOZÁS-NEVELÉS SZAKMAI PROGRAMJA	11
1. A bölcsődei gondozás- nevelés alapprogramja	11
2. A bölcsődei gondozás- nevelés alapelvei	11
3. A bölcsődei gondozás- nevelés feladatai	13
4. A bölcsődei élet megszervezésének elvei	14
5. A bölcsődei gondozás- nevelés főbb helyzetei	15
6. Sérült gyermekek gondozása, nevelése	16
7. Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások	18
8. Gyermekvédelmi feladataink	18
9. Együttműködés az intézményen belül, illetve más intézményekkel	20
III. A BÖLCSŐDEI GONDOZÁS-NEVELÉS TÁRGYI FELTÉTELEI	21
1. A bölcsőde helyiségei és udvara	21
IV. A BÖLCSŐDEI GONDOZÁS-NEVELÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI	22
V. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉNEK LEHETŐSÉGE	22
VI. EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS, MINT BÖLCSŐDEI FELADAT	23
1. Közvetlen prevenció	23
2. Gyógyszeradás, elsősegély	23
3. Élelmezés	23
VII. A BÖLCSŐDE EGÉSZSÉG-BALESET- ÉS MUNKAVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS SZABÁLYAI	24
1. Egészségvédelemmel kapcsolatos szabályok	24
2. Balesetvédelemmel kapcsolatos szabályok	24
VIII. A BÖLCSŐDEI DOKUMENTÁCIÓ	24

MELLÉKLETEK	26
MEGÁLLAPODÁS	27
HÁZIREND	29
NAPIREND (Évszakonkénti)	33
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	57

Gyermekképünk

Minden születés csoda. Életünk ajándék és ígéret egyszerre, az út titkokkal teli. Ki vagyok én? Honnan jöttem? Önmagunk elhelyezése a világmindenségben életünk végéig tart. A felnőtt gondolkodása, fölnevelő jósága nélkül a gyermek elpusztulna.

A gyermekkor az emberi élet hatalmas tartaléka, melynek lerövidítése, kifosztása bűn. Minden gyermek joga a jól megélt, teljes, igazi kisgyermekkor.

Ki segít eligazodni a világban? A kisgyermek legfőbb támasza a szeretet kapcsolat.

„Az ember is úgy nő, mint a fa, gyökérzetével, kapcsolatait szerteágazó rostjaival. Minél több, épebb kapcsolattal szívja a világot, annál magasabb lombot vethet...” írja Németh László.

Egy szép lombos fa szemléletesen ábrázolja az élet kibontakozását. Növekedése, fejlődése állandó változás. Körülötte és benne mindig történik valami, s ami látványossá válik, az hosszú idő alatt érlelődik meg. Így fejlődik a kisgyermek is, türelmes, kiváró, biztató, simogató, segítő, „előhívó” neveléssel.

Fontos, hogy megőrizzük benne az egyedít, a megismételhetetlent, a gyermeket.

Segítsük az emberré válás folyamatában úgy, ahogy az neki a legjobb. Fogadjuk el olyannak, amilyen, tiszteljük máságát, terelgessük a „jó”, a „szép”, az „igaz” felé. Adjuk meg neki mindazt a melegséget, ölelést, fényt, ami megilleti, s ami egy egész életre gazdaggá teszi. Csak ezek birtokában várhatjuk el tőle, hogy ha felnő, a jóságot, szeretetet, megértést sugározza, s boldoggá tegyen másokat.

Keressük meg értékeit, s hozzuk felszínre azokat. Adjuk át neki mindazt a tudást, tapasztalatot, amit összegyűjtöttünk, kínáljunk fel mindent, amit befogadhat, amittől fejlődhet, gazdagodhat. Vértesszük fel testi-lelki erővel, magabiztossággal, hogy megvédhesse magát a kudarccal szemben.

Tiszteljük őt, hogy ő is tisztelhesen másokat, segítsük kijavítani a hibáit, hogy őt is a segítőszándék vezérelje.

„Hozzon a gyermekeknek mindenki, amit tud
Játékot, zenét, örömet.

Hogy mit fogad el azt bízunk rá.

Az a szellemi táplálék válik javára,

Amit maga is megkíván.”

(Kodály Zoltán)

I. AZ ELLÁTÁS JELLEMZŐI

1. Az ellátandó terület jellemzői, intézményeink bemutatása

A Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde bölcsődei csoportjainak ellátási területe: Várpalota város közigazgatási területe, az intézmény érvényes és hatályos alapító okirata (13/29-3/2016.) alapján.

Várpalota Veszprém megyében található, minden irányból jól megközelíthető város.
Állandó lakosainak száma: 19918 fő (2015 évben)

Intézményeink a város két szélén helyezkednek el.

A Szivárvány Tagóvoda és Bölcsőde a Tési dombon, míg az **Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsőde** az Inota városrészben, falusi környezetben található.

Bölcsődéinkbe legtöbb esetben a közelben élő szülők kéri gyermekeik felvételét.

Mivel a szülők ma már teljes munkaidőben dolgozhatnak, általában a gyermek 2 éves kora után a bölcsődei férőhelyre vonatkozó igény egyre fokozódik.

A városban működő bölcsőde nem tud minden jelentkezőnek helyet biztosítani, ezért kezdeményeztük óvodán belül egy-egy bölcsődei csoport indítását, amely elsősorban a városban lakó fiatal szülők számára kínál lehetőséget gyermekeik napközbeni elhelyezésére.

Szivárvány Tagóvoda és Bölcsőde

Az intézmény székhelye: 8100 Várpalota, Körnöcbánya utca 3.

Intézményvezető neve: Bognárné Mórocz Viktória

Szakmai vezető: Hanikné Janus Éva

Bölcsődei csoport száma: 1

Gyermek férőhely szám: 12 fő

Épülete pavilonrendszerű, mely helyet ad bölcsődés és óvodáskorú gyermekek számára, egymás nyugalmának zavarása nélkül.

Az épületben tornaterem, fejlesztőszoba is található. Hat vegyes korosztályú óvodai csoport mellett kapott helyet a bölcsődei csoport, egy különálló pavilonban, a hozzátartozó, lekerített udvarrészsel. Tágas, gondozott udvarunkon esztétikus kültéri játékok találhatóak.

Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsőde

Az intézmény székhelye: 8100 Várpalota-Inota, Bercsényi utca 10.

Intézményvezető neve: Bognárné Mórocz Viktória

Szakmai vezető: Kunné Fazekas Zsuzsanna

Bölcsődei csoport száma: 1

Gyermek férőhely szám: 12 fő

Családi házas övezetben található, tágas, esztétikus udvari játékokkal felszerelt udvarral rendelkezik. A bölcsőde az épület földszintjén van, így itt sem zavarja egymást az óvodai és a bölcsődei ellátás.

Az Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsődében két részben osztott óvodai csoport mellett alakítottuk ki a bölcsődei csoportot. Sok fiatal család költözött az utóbbi néhány évben az inotai

városrészbe, megfiatalodott a „falu”, ezért itt is fokozott igény jelentkezett a bölcsődei ellátás iránt.

Mindkét óvodánk és bölcsődénk rendelkezik a működéshez szükséges feltételekkel. Fenntartója Várpalota Város Önkormányzata. Az intézmények jól felszereltek. Barátságos, világos csoportsobákkal, melegítőkonyhával rendelkeznek.

2. Az ellátandó célcsoport jellemzői

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő-20 hetestől 3 éves korú gyermek a 3 évét betöltötte, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat a bölcsődében.

Amennyiben még testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján nem érett az óvodai nevelésre és az orvos nem javasolja, 4. életévét betöltését követő augusztus 31.-ig tovább gondozható a bölcsődében. (1997.XXXI.tv.42.§(1),15/1998 (VI.30) 36.§ (2) NM rendelet)

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény vállalhatja a hat éven aluli sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek gondozását. (15/1998. (IV.30.) NM r. 35 §. (3) bekezdés.)

A bölcsőde a bölcsődés korú gyermekek szüleinek elsősorban a munkavállalását segíti elő. Lehetőséget nyújt arra, hogy a családban több gyerek egy épületben való napközbeni nevelésének, gondozásának problémája megoldottá váljon, így a hatékony életszervezés szempontjából segíti a szülőket.

Segítséget nyújt továbbá, ha a szülők tanulmányaikat folytatják, növelve esélyüket a munkahelyen való elhelyezkedésben.

Biztosítja a szülők betegsége vagy egyéb szociális rászorultság esetén is a kisgyermekek szakszerű ellátását.

A gyermeki személyiség sokoldalú kibontakoztatására, fejlesztésére törekszünk. Bízunk a spontán fejlődésben, de tervszerűen, egyénre szabottan, tudatosan, szervezeten elősegítjük azt. A pozitív értékek megerősítésére törekszünk. Nagy hangsúlyt fektetünk az érzelmi nevelésre. Az egyéni szükségletekre és a belső motivációra építjük munkánkat.

Tiszteletben tartjuk a szülők jogait. A rendszeres kapcsolattartás a gyermeknevelés sikerét, az egyéniségek kibontakoztatását szolgálja.

Ünnepeink, hagyományaink ápolásával igyekszünk megszépíteni hétköznapijainkat. A családi ünnepeket természetesen nem helyettesíthetjük, céljuk általában a ráhangolás kedvcsinálás.

3. Az ellátás igénybevételének módja

A Szivárvány Tagóvoda és Bölcsődében és az Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsődében is helyben történik a gyermekek felvétele az 1997.évi XXXI. tv. és a 15/1998 NM rendeletben előírtak figyelembevételével.

A bölcsődékbe várpalotai lakcímmel rendelkező gyermekek vehetőek fel, a szülők írásbeli kérelme alapján, minden évben az óvodai beiratkozásokkal egy időben.

(A felvételi kérelmek benyújtása a megüresedett férőhelyekre folyamatos.)

A felvételtől, ill. az elutasításról 30 napon belül értesítést kapnak a szülők.

Az a szülő, akinek gyermeke bölcsődei felvételt nyert, a bölcsődei csoport szakmai vezetőjétől kap további, részletes tájékoztatást a bölcsőde szokásrendszeréről és a beszerzendő, beadandó dokumentumokról.

A felvétel az adaptáció első napjától valósul meg.

N A P I R E N D

Szivárvány

Cseperedő

5. 30 - 8. 00	Érkezés, játék	6:00 - 8. 00	Érkezés, játék
7. 30 - 8. 00	Gondozási feladatok	7. 30 - 8. 00	Gondozási feladatok
8. 00 - 8. 30	Reggeli	8. 00 - 8. 30	Reggeli
8. 30 - 9. 00	Gondozási feladatok	8. 30 - 9. 00	Gondozási feladatok
9. 00 - 10. 00	Játék	9. 00 - 10. 00	Játék
10. 00 - 10. 10.	Tízórai	10. 00 - 10. 10.	Tízórai
10. 10 - 11. 00	Játék az udvaron, séta	10. 10 - 11. 00	Játék az udvaron, séta
11. 00 - 11. 30	Gondozási feladatok	11. 00 - 11. 30	Gondozási feladatok
11. 30 - 12. 00	Ebéd	11. 30 - 12. 00	Ebéd
12. 00 - 14. 30	Alvás	12. 00 - 14. 30	Alvás
14. 30 - 15. 00	Gondozási feladatok	14. 30 - 15. 00	Gondozási feladatok
15. 00 - 15. 30	Uzsonna	15. 00 - 15. 15	Uzsonna
15. 30 - 16. 30	Játék, távozás a bölcsődéből	15. 15 - 16. 00	Játék, távozás a bölcsődéből

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így a nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játékban a kisgyermek kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő pozitív és negatív élményeket.

A játék kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa észrevétlenül tanul a gyermek.

A kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek zavartalanul ki kell elégülnie.

Napirendünk biztosítja a gyermek számára a folyamatosságot és érzelmi biztonságot teremt.

BEVEZETÉS

1. Jogi keretek

1.1. Szervezeti feltételek:

1.1. a

Az intézmény neve: **Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde
Szivárvány Tagóvoda és Bölcsőde**

Az intézmény székhelye: **Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde
Szivárvány Tagóvoda és Bölcsőde
Várpalota, Körmöcbánya u. 3.**

1.1. b

Az intézmény neve: **Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde
Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsőde**

Az intézmény székhelye: **Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde
Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsőde
Várpalota, Bercsényi u. 10.**

A Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde alapító okirattal (száma: 13/29-4/2016.) rendelkező önálló jogi személyiségű, szakmai önállósággal bír. Szakmai célú költségvetési kerettel rendelkezik, amelyek felett kötelezettségvállalási, teljesítésigazolási joggal és felelősséggel bír. Gazdálkodását a Várpalotai Polgármesteri Hivatal, mint költségvetési szerv végzi.

A Bölcsőde a Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde részeként a Szivárvány Tagóvoda és Bölcsődében, valamint az Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsődében működik, biztosítva önálló szakmai egységként történő működtetését.

1.2. A bölcsőde fenntartója: Várpalota Város Önkormányzata. (8100 Várpalota, Gárdonyi G. u 39)

1.3. A nyitva tartás: A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó határozza meg, figyelembe véve az óvoda nyitva tartását és a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek munkaidejét és a munkába járáshoz szükséges időt.

Egy gyermek napi gondozása az alapellátás idejében a 12 órát nem haladhatja meg. Egyéb szolgáltatások működtetése, nyitva tartása tekintetében a fenntartó dönt.

1.4. Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végzők jogainak védelme:

A dolgozók képviselőtét a Közalkalmazotti Tanács látja el, a szülők minden nevelési év elején egy tagot delegálnak az óvoda Szülői Közösségébe.

1.5. A szülői jogok és köteleességek

A szülő joga, hogy:

- ❖ megválassza az intézményt, melyre gyermeke gondozását- nevelését bízta,
- ❖ megismerhesse a gyerekcsoport életét,
- ❖ megismerje a gondozási- nevelési elveket,
- ❖ tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gondozónőtől,
- ❖ a bölcsőde működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot,
- ❖ megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülők kötelessége, hogy

- ❖ a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- ❖ az intézmény házirendjét betartsa.

1. 6. A gyermek joga, hogy:

- ❖ segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakozásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez,
- ❖ sérülés, betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- ❖ a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- ❖ emberi méltóságát tiszteletben tartásuk, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal - az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- ❖ a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban-nevelésben részesüljön

2. A bölcsőde definíciója és funkciói

2.1. A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része. Óvodánkban működő bölcsőde a családban nevelkedő 20 hetes-48 hónapos gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig, maradhat a bölcsődében. Amennyiben még nem érett az óvodai nevelésre a 4. életévének betöltését követő aug. 31.-ig gondozható a bölcsődében. /1997.XXXI.tv.42.§(1)/
Bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyerek, akinek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozását.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét, ellátását kezdeményezheti – a szülő hozzájárulásával:

- a körzeti védőnő,
- Házi orvos, gyermekorvos,
- Szakértői és rehabilitációs bizottság,
- Szociális, ill. családgyógyozzó,
- Gyermekjóléti szolgálat,
- Gyámhatóság.

2.2. A bölcsőde végezheti a sérült gyermekek korai habilitációs és rehabilitációs célú gondozását is. A bölcsődei ellátás keretében a Kt. szerinti szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a sérült gyermek legfeljebb 6. éves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban vehet részt.

2.3. A bölcsőde látogatásakor, valamint a családlátogatás alkalmával, a szülővel való közös beszoktatás idején, a napi találkozások során a szülők megismerik a bölcsődei nevelés elveit és gyakorlatát, a gondozónő pedig a szülő segítségével megismeri a gyermek egyéni szokásait. Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítik az együttnevelés megvalósulását.

2.4. A bölcsődei gondozás-nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

Tevékenységét a vonatkozó gyermeki és szülői jogok, és kötelességek figyelembevételével végzi.

A bölcsőde egymás kompetenciahatárainak kölcsönös tiszteletben tartásával együttműködik mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a gyermekkel illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülhetnek (gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, házi gyermekorvosi szolgálat, nevelési tanácsadó, családsegítő szolgálat, óvoda, a korai fejlesztés szakemberei, gyermekvédelmi szakellátás, gyámhatóság).

II. A BÖLCSŐDEI GONDOZÁS-NEVELÉS SZAKMAI PROGRAMJA

1. A bölcsődei gondozás-nevelés alapprogramja

- ❖ az általános emberi, etikai alapelvek,
- ❖ az ENSZ „Egyezmény a gyermekek jogairól” c. dokumentumban rögzítettek,
- ❖ a pszichológiai és a szakmai kutatások eredményei,
- ❖ a 0-3 éves életszakasz meghatározó szerepének elismerése,
- ❖ a bölcsődei gondozás-nevelés története alatt felhalmozódott értékek,
- ❖ a bölcsődei ellátás nemzetközileg elismert gyakorlata,

figyelembe vételével határozza meg a bölcsődékben folyó gondozó-nevelő munka szakmai alapelveit, melyek érvényesek a speciális csoportokra és a szolgáltatásokra is, a sajátosságaiknak megfelelő kiegészítésekkel. Ezeknek az elveknek az elfogadása, és a gyakorlatban való érvényesítése a bölcsőde, gondozó- nevelő munkájának minimum követelménye.

2. A bölcsődei gondozás- nevelés alapelvei

2.1. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermek gondozásában, nevelésében illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon történő bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

2.2. A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget-a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítség igénye, ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A bölcsődei nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

2.3. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben meghatározó a szerepe a kisgyermeknevelőnek, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekekre és a családra. Kellő önismerettel, társas készségekkel, szakmai kompetenciával és identitással kell rendelkeznie, hogy feladatait színvonalasan végezhesse. Ebből adódóan felelős szakmai tudásának szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciáinak fejlesztéséért.

2.4. A gondozás és nevelés egységének elve

A gondozás és nevelés elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

A gondozás a bölcsődei nevelés egyik alapvető tevékenysége. A kisgyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakulásához, és megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit. Ezzel a gyermekek testi nevelésén kívül hozzájárul az egész személyiség alakulásához. A növekedés és a fejlődés üteme, jellemzői egyéni sajátosságot mutatnak, amelyeket a gondozás során fontos figyelembe vennünk. Az egészség megőrzésére irányuló gondozás a személyi és környezet higiénét, valamint pszicho-higiénét magába foglalja. Az egészséges személyiségfejlődés egyik legfontosabb feltétele a gondozónő és a gyermek közötti jó kapcsolat. Gondozónőink megkülönböztetett figyelemmel, gondoskodással veszik körül a gyermekeket, szavai, tekintete, hangsúlya, mozdulatai, gesztusai gondozás közben is figyelmet, elfogadást közvetítenek. A gondozás a gyermekek fejlődése során egyre több egészségnevelési elemet tartalmaz, jó alapja az egészséges életre nevelésnek. A bölcsődében az életritmus, a táplálkozás, testápolás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó tevékenységekkel, az ezen alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot.

A nevelés lehetőségei nem korlátozódnak csak a gondozás területére, a nevelés az egész nap folyamán jelen van, úgy a játék, mint a mese-vers, rajzolás, festés, gyurmázás, ének tevékenységek során is. A gondozónő a nap folyamán minden nevelési helyzetet kihasznál a gyermekek személyiségének fejlesztésére.

2.5. Az egyéni bánásmód elve

A gondozónő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve, segíti a gyermek fejlődését.

Már a bölcsődébe lépés pillanatától nagy hangsúlyt fektetünk az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkörre, a gyermekek fogadására. Különös gonddal figyelünk a nehezen szocializálható, érzékszervi, mozgássérült gyermekekre.

A gyermekek megismerését a beíratáskor felvett anamnézis-lap segíti. Folyamatos megfigyeléssel, testsúly, testmagasság összehasonlító mérésével követjük a gyermekek fejlődését. A gyermekek gondozásának alapja a gyermek és felnőtt közötti meghitt, megértő viszony, valamint a család és a bölcsődében dolgozó felnőttek elvárási rendszere. Mindezek megvalósításához biztosítjuk az egészséges, biztonságos, fejlesztő hatású környezetet a mosdóban, csoportszobában és az udvaron egyaránt. Munkánk során támaszkodunk a bölcsőde orvosának, védőnőjének szakmai segítségére.

2.6. A biztonság és a stabilitás elve

A gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága (gondozónő-, csoport-és hely állandóság) növeli az érzelmi biztonságot. Fontosnak tartjuk a bölcsődében a derűs, szeretetteljes, biztonságot, otthonosságot nyújtó légkört, hiszen a gyermeket ebben a korban az érzelmei vezérlik. Ezért tartjuk szükségesnek, hogy a bölcsődébe lépés pillanatától kedvező érzelmi hatások érijék a gyermeket. A gyermekek beszoktatását segíti a gondos előkészítés, a szülőkkel fokozatos együttismerkedés a bölcsőde életével, és a két gondozónő példamutató viselkedése; hogy bensőséges kapcsolat alakuljon ki gondozónő-gyermek, gyermek-gyermek között. Fejlődjön minden gyermek szociális érzékenysége, és jó irányt vegyen „én” tudatának alakulása. Legyen a csoportnak szokásrendszere, szimbóluma, ami erősíti az összetartozást.

2.7. Az aktivitás, az önállóság segítésének elve

A biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, a gyermek felé irányuló szeretet, az elfogadás és az empátia fokozzák az aktivitás és az önállóság iránti vágyat.

A csoportszoba berendezési tárgyainak kiválasztásakor elsődleges szempont volt a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő bútorok kiválasztása, a biztonságot nyújtó környezet kialakítása. A játékeszközöket, egyéb tevékenységekhez szükséges eszközöket úgy helyeztük el, hogy ahhoz a gyermekek a nap folyamán bármikor hozzáférhessenek, és tevékenységre motiváljanak. A napirend összeállításakor figyeltünk arra is, hogy a különböző tevékenységekre megfelelő mennyiségű idő álljon a gyermekek rendelkezésére. A gyermekek alapvető, érdeklődő, kíváncsi beállítódására alapozva a legváltozatosabb tevékenységeket biztosítjuk, hogy minél több tapasztalatot gyűjthessenek a természeti, társadalmi környezetünkből. Spontán szerzett tapasztalataikat, ismereteiket fontos feladatunk összerendezni, bővíteni, valamint értelmi képességeiket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás), s nem utolsósorban kreativitásukat fejleszteni. A gyermekek értelmi fejlesztése cselekvésre, játékosra építve fejlődik a leghatékosabban.

2.8. Az egységes nevelő hatások elve

A gyermekkel foglalkozó felnőttek a közöttük lévő személyiségbeli különbségek tiszteletben tartásával a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításában egyetértenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik.

3. A bölcsődei gondozás-nevelés feladatai

A bölcsődei gondozás-nevelés feladata a gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése.

3.1. Az egészséges testi fejlődés elősegítése

- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- az elsődleges szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése,
- egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető higiénés szokások kialakításának segítése.

3.2. Az érzelmi fejlődés és szocializáció segítése

- ❖ derűs légkör biztosítása, a bölcsődebe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermek segítése az átélt nehézségek feldolgozásában.
- ❖ A gondozónő – gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakításának segítése,
- ❖ az egyéni szükségleteinek kielégítése a csoportban, éles helyzetben, az éntudat egészséges fejlődésének segítése,
- ❖ a társas kapcsolatok kialakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- ❖ megteremteni a lehetőséget a gondozónővel vagy/és a társakkal közös élmények szerzésére.

3.3. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- az önálló aktivitás és kreativitás támogatása,

- ismeretnyújtás,
- a gyermek tevékenységének támogató – bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése,
- gyermek igényeihez igazodó közös tevékenységek során élmények, viselkedési és helyzet megoldási minták nyújtása.

4. A bölcsődei élet megszervezésének elvei

4.1. Tájékoztató formái

A helyben szokásos módon:

- Városi TV,
- Helyi újságok,
- Bölcsődei hirdetőtábla

4.2. Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről.

A tájékoztatás mindig őszinte, hiteles, személyes hangvételű, etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó.

A szülők érdekeit egy fő Szülői Közösségi tag képviseli, akit a bölcsőde a vele egy intézményben működő óvoda Szülői Közösségébe delegál.

A kapcsolattartás formái:

- ❖ személyes beszélgetések találkozáskor az érkezéskor és távozásnál,
- ❖ Szülői értekezletek,
- ❖ Hirdetőtábla,
- ❖ üzenő füzet,
- ❖ írásos tájékoztatás, napló,
- ❖ nyílt napok,
- ❖ időpont egyeztetés után egyéni beszélgetés,
- ❖ szervezett programok.

4.3. Családlátogatás

Célja: a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermeknek otthoni környezetben való megismerése, amelyre a beszoktatás előtt kerüljön sor.

4.4. Beszoktatás: fokozatosan, szülővel együtt

A családdal való együttműködést helyezi előtérbe.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének feltételei:

- ❖ a bölcsődevezető és a gondozónő korrekt tájékoztatással teremtsen meg az együttműködés feltételeit,
- ❖ a szülő részéről a módszer elfogadása,
- ❖ a beszoktatás időtartama legalább 2 hét legyen,
- ❖ a beszoktatás első hetében a szülővel együtt, a második hetében a szülő állandó jelenléte nélkül,
- ❖ a beszoktatás első hetében úgy kell a beszoktatási időt alakítani, hogy az anya a gyermekével valamennyi gondozási műveletet elvégezhesse és a gondozónő azokat megfigyelhesse,

- ❖ a gyermek együttműködésétől függően a gondozónő az első napokban is kísérletet tehet egy-egy gondozási művelet elvégzésére az anya jelenlétében,
- ❖ a 3.-4. naptól a gondozónő veszi át fokozatosan az anyától a gondozási műveleteket,
- ❖ az alvás jelenti a legnagyobb nehézséget a beszoktatás ideje alatt, ezért az anya még a 2. hét végéig is tartózkodjon a bölcsődében az elaltatás és az ébredés időpontjában,
- ❖ célszerű beszoktatási tervet készíteni. A beszoktatás során a gondozónőnek az egész családot kell segítenie, és az otthoni szokásokat tiszteletben kell tartania, a szakmai elvek szabta kereteken belül.

4.5. Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyerekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozási feltételeit kívánja biztosítani. A folyamatos gondozás a jó közérzetet biztosítja. A gondozónők munkarendje a gyerekek napirendjének alapján készül el, mely függ a gyermekek életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, ugyanakkor befolyásolják azt- többek között- az évszakok, időjárás, csoportlétszám, tárgyi feltételek, személyi állandóság.

(az évszakoknak megfelelő napirend a szakmai program mellékletét képezi)

5. A bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzetei

5.1. Tanulás

A tanulás fogalmát a bölcsődei nevelés területén a lehető legtágabban értelmezzük. A tanulás tevékenységekbe ágyazottan történik. Ide sorolunk minden olyan tapasztalat- ill. információ-szerzési folyamatot, mely elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás legfontosabb irányítója a kíváncsiság, érdeklődés.

A kisgyermekkorban tanulás legfontosabb színterei a gondozás, a játék, a felnőttekkel és társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció.

A tanulás legjellemzőbb formái a spontán játékos tapasztalatszerzés és az utánzás.

5.2. Gondozás

A gondozás bensőséges, szeretetteljes, interakciós helyzet gondozónő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyerek testi szükségleteinek, mozgásigényének a kielégítése.

- ❖ Elősegíti a harmonikus, összerendezett mozgás a gyermek testi képességeinek fejlődését.
- ❖ Biztosítja a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet, jó közérzetének kialakulását.
- ❖ A gondozás folyamatában elkezdjük kialakítani az egészséges életmód, a helyes életritmus, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásait, amire később az óvodai nevelés is építhet.

5.3. Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segíti a világ megismerésében és befogadásában. Elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. A gondozónő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti.

A játék ad lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődéséhez.

5.4. Mozgás

A csecsemő – és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A mozgás örömforrás a kisgyermek számára és ebben a korban igen nagy a mozgásigényük. Ezért fontos, hogy minél nagyobb mozgásteret és mozgásfejlesztő játékokat biztosítsunk számukra mind az udvaron, mind a szobában. A játékeszközök választásánál fontos szempont, hogy felkeltse a gyermekek érdeklődését, kielégítse mozgásigényüket és biztonságosak legyenek.

5.5. Mondóka, ének

Sokrétű tapasztalatszerzésre, zenei élmény átélésére ad lehetőséget a bölcsőde, mint szolgáltató intézmény. A környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelők ének- és beszédhangja, ritmusos szövegmondása, dúdolgatása, közös éneklések mind-mind elősegítik a kisgyermek későbbi zenei fejlődését. Az életkori sajátosságokhoz, egyéni fejlettséghez igazodó, megfelelően kiválasztott mondókák, gyermekdalok, népdalok, zeneművek formálják a kisgyermek esztétikai érzékét, zenei ízlését.

5.6. Vers, mese

A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés feltétele a kisgyermek érzelmi biztonságának megteremtésének. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat a kisgyermek személyiségére. A közös mesélés, mesehallgatás segíti az aktív szókincs bővítését és a világról való ismeretek megszerzését.

5.7. Alkotó tevékenység

Maga a tevékenység az öröm forrása, nem annak eredménye. A kisgyermeknevelők feladata a tárgyi feltételek biztosítása, az egyes technikák és eszközhasználat megtanítása, valamint a kisgyermek igényének megfelelő segítségnyújtás. Leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődében: firkálás, gyurmázás, gyűrés, tépés, ragasztás, festés ujjal vagy ecsettel.

Az alkotások elismerésével a kisgyermeknevelők fenntarthatják a kisgyermek érdeklődését az alkotó tevékenységek iránt, valamint az ebből fakadó öröm pozitívan hat a személyiségfejlődésre.

6. Sérült gyermek gondozása, fejlesztése

Megfelelő személyi és tárgyi feltételek esetén bölcsődei felvételt nyerhetnek mindazon 20 hetestől –6 éves korú gyerekek, akik veleszületett vagy szerzett károsodás következtében valamilyen fogyatékossággal élnek, vagy fejlődésükben, oly mértékben visszamaradottak, hogy emiatt több figyelmet, speciális bánásmódot igényelnek, és nem veszélyeztetik sem maguk, sem társaik testi épségét. Ha sérült gyermek felvételét vállalja a bölcsőde, az alábbi feltételeket teljesíteni kell, csak ilyen esetben igényelhető az állami költségvetésből a „különleges gondozás keretében nyújtott ellátás” emelt normatív támogatás.

6.1. Felvétel rendje:

- ❖ Szükséges a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság (továbbiakban: szakértői bizottság) javaslata. Amennyiben a szülő nem rendelkezik a szakértői bizottság javaslatával a bölcsődének a szülővel történő megbeszélés után kezdeményezni kell a vizsgálatot.
- ❖ A szülővel történő beszélgetés alkalmával a bölcsődében orvosi és gyógypedagógiai anamnézis felvétel készül.

- ❖ A gyermek állapotának felmérését – megfigyelés és az anamnézis alapján – dokumentálni kell.

6.2. A sérült gyermekek elhelyezési módja bölcsődénkben

Teljes integráció: egészséges bölcsődei csoportban egy vagy két sérült gyermek helyezhető el. A sérült gyermek ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg, így a csoportlétszám maximum 8-10 fő.

6.3. Személyi feltételek

Teljes integrációban

- ❖ Gondozónő felkészítő továbbképzéseken vesz részt, szakképzett csecsemő- és kisgyermekgondozó, illetve szakgondozónő, a csoportlétszámnak megfelelő számban.
- ❖ Gyógypedagógus: olygophren vagy a sérülésnek megfelelő szakos, konzulensként – hetenként a szükséges óraszámban – végzi a korai fejlesztés gyakorlati feladatait.
- ❖ Gyermekgyógyász, vagy orvos, háziorvosi szakvizsgálóval.

6.4. Az integráció tárgyi feltételei:

A szükséges eszközöket az ép bölcsődei csoport mozgás- és fejlettségi szintje határozza meg. A sérült gyermekek számára ezen felül a sérülésüknek megfelelő fejlesztő eszközöket, játékokat kell biztosítani. Ezeket a játékokat úgy kell elhelyezni, hogy azok ne okozzanak konfliktushelyzetet, és az egészséges gyerekek is játszhasználnak velük.

6.5. Gondozás – nevelés – fejlesztés az integrációban

A sérült gyerekek bölcsődei gondozása lehetővé teszi, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve fejlesztő programmal segítsék a gyerekek optimális személyiségfejlődését, biztosítsák a szülőkkel való együttműködést. Lehetőséget teremtünk arra, hogy a szülők figyelemmel kísérhessék gyermekük fejlődését a bölcsődében és írásos fejlesztő programot kérhessenek otthonra. A gondozónő a sérült gyerekeket önálló személyiségként fogadja el.

A gondozónő több elemből álló munkát végez:

Gondoz

Napirendbe illesztve végzi az egyéni és csoportos foglalkozásokat a gyógypedagógus irányítása alapján.

Egyéni foglalkozás

- a gyógypedagógus felméri és írásban rögzíti a gyerekek fejlettségi szintjét,
- részletes írásbeli tervet készít a fejlődés területeit figyelembe véve,
- egyezteteti a gondozónővel a tervet,
- bemutatja a gyakorlatban,
- utazó gyógypedagógus esetén ezután a gondozónő a napi gyakorlatban a megbeszéltek szerint végzi a fejlesztést,
- a gyógypedagógus 2-3 havonta felméri a gyerekek állapotát, és ehhez igazítja a programot.

Csoportos foglalkozás

Teljes integrációban az egyéni foglalkozás, a gondozásba épített fejlesztés és az ép társakkal való együttlét biztosítja a sérült gyerekek harmonikus fejlődését. Nem főállású gyógy-

pedagógus/konduktor esetén írásban összeállított segédlet alapján a gondozónő végzi a programot.

6.6. Dokumentáció

A gondozónő által vezetett dokumentáció

- Bölcsődei egészségügyi törzslap gondozónői bejegyzése
- Háromhavonta összefoglaló a gyermek fejlődéséről
- Üzenő füzet szülőknek a napi jelentősebb eseményekről
- Gondozónői jellemzés a szakértői bizottság, illetve egyéb szakvizsgálatokhoz

A gyógypedagógus által vezetett dokumentáció

- Egyéni fejlesztési terv
- Csoportos foglalkozás terve
- Gyógypedagógiai felmérés évente 2x
- Szakvélemény készítése szakértői és szakvizsgálathoz

7. Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások

A családtámogató szolgáltatások a bölcsődei alapellátás prioritása mellett szervezhetőek a szolgáltatások személyi és tárgyi feltételeinek kialakításánál a kisgyerek gondozás-nevelés elveit és gyakorlatát kell követni az egyes szolgáltatási formák eltérő jellegét figyelembe véve. A szolgáltatásokat a gyerekek orvosi igazolás nélkül vehetik igénybe a szülő nyilatkozatot ír alá, hogy gyermeke egészséges, és bemutatja a kötelező védőoltásokról szóló igazolást, illetve a Gyermek-egészségügyi kiskönyvet.

Valamennyi szolgáltatásért térítési díjat kell fizetni, melyet a bölcsőde saját hatáskörben, a fenntartóval egyeztetve állapít meg figyelembe véve a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29) kormányrendelet 9.§ (4) bekezdésében meghatározottakat.

A szolgáltatások főbb csoportjai:

- 1.) Alapellátáson túli szolgáltatás. Ezeket a szolgáltatásokat a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekeknek és családjaiknak többletként biztosíthatja a bölcsőde (például a bölcsőde nyitvatartási idején túli gyermekfelügyelet).
- 2.) A bölcsődei ellátásban nem részesülő gyermekek és családjaik számára nyújtott szolgáltatások (például játszócsoport, baba- mama klub).
- 3.) Külön csoportot alkothatnak a szolgáltatások területén a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik számára nyújtott szolgáltatások (például a korai fejlesztés körébe tartozó programok, a szülők számára szervezett életvezetési tanácsadás, beszélgető csoport).

8. Gyermekvédelmi feladataink

Gyermekvédelemről és a Gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény elfogadása mérföldkövet jelentett a magyar családok és gyermekek életében. A gyermekek mindenek feletti joga került meghatározásra és szabályozásra.

Minden gyermeknek joga van a testi-szellemi- érzelmi és erkölcsi fejlődéshez, melyet elsősorban családjában kell megkapnia, ha ez nem adatik meg akkor lépnek be az állami és önkormányzati intézmények.

A bölcsődei gyermekvédelem fő feladatai a prevenció és a lehetséges korrekció. Két irányba hat, egyrészt minden bölcsődében gondozott, nevelt kisgyermekre, másrészt, pedig azok családjára is kiterjed.

A 2002. évi IX. számú törvény a bölcsődét a jelzőrendszer állandó tagjaként nevesíti. Az 1997. évi XXXI. törvény 42.§ nevesíti a bölcsődét, mint a gyermekek napközbeni ellátására szolgáló; szakszerű gondozást-nevelést nyújtó intézményt.

Szakmai programunk segítik a gyermekek értelmi, érzelmi, mozgás és erkölcsi fejlődésének kielégítését. Érvényesíti a gyermekek jogait, teret ad a sajátos nevelési igényű és halmozottan hátrányos gyermekek korai fejlesztésének, rehabilitációjának és rehabilitációjának. A gyermekvédelmi munka a bölcsődében fokozott figyelmet igényel, mivel a gyermekek koruknál fogva nem képesek fellépni közvetítőként a család és az intézmény között.

A családdal való kapcsolattartás fontos, állandó odafigyelést és együttműködést kíván a gyermekek érdekében. Csecsemő- és kisgyermekkorban a nevelés döntő és elsődleges tényezője a család. Gyermekvédelmi esetekben, ha a gyermek szocializációja hiányos vagy hibás a bölcsődei gondozás, nevelés segítségével lehetőség nyílik a szocializációs zavarok enyhítésére, megszüntetésére. Ezért nagy hangsúlyt kell fektetni az elsődleges megelőzésre, mely olyan intézkedések és lehetőségek sorozata, melyekkel a problémák kialakulása megelőzhető. Ilyen feladatok a bölcsődén belül a folyamatos napirend kialakítása. A csoportban lévő gyermekek egyéni szükségleteinek figyelembe vételével, saját kisgyermeknevelői rendszer érvényesítése. Ez a tevékenység elsősorban a kisgyermeknevelő feladata.

Feladataink:

- nevelési év elején felmérjük a bölcsődébe járó gyermekek körében a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek körét
- felmérjük a védelembe vett gyermekek számát a bölcsődében
- korai fejlesztésben részesülő gyermekek számát
- a bölcsődében fejlesztőfelkészítésben részesülő gyermekek számát
- valamint a szociálisan és mentálisan hátrányos helyzetű gyermekek számát.

A veszélyeztetettség okok általában az alábbiak szerint alakulnak:

Egészségügyi okok miatti veszélyeztetettség:

- ételallergia
- gyógyszerérzékenység
- asztma, hörghurut
- immunrendszer gyengesége
- megkésett beszédfejlődés
- fogyatékoság, retardáció

Családi helyzet és anyagi okok miatti veszélyeztetés:

- alacsony jövedelem
- nagycsaládosok, rossz anyagi háttérrel
- egyedülálló szülő
- családi konfliktus
- szülői elhanyagolás
- nem megfelelő életvezetés

Az újonnan érkező gyermekek adatait átnézzük, és a hátrányos helyzetű gyermekeket nyilvántartásba vesszük.

A gyermekvédelmi szolgáltató intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja:

Várpalota városban a Család és Gyermekjóléti Szolgálat valamint a Család és Gyermekjóléti Központ látja el a fenti szolgáltatást.

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat címe és elérhetőségei:

8100 Várpalota, Felsőinkám u.1.

Telefonszám: 0688/470-890

Vezetője: Angermanné Csaba Edina tagintézmény-vezető

A Család és Gyermekjóléti Központ címe és elérhetősége:

8100 Várpalota, Kastélydomb u.6.

Telefonszám:06 88/470-705

Vezetője: Szűcs Zoltánné tagintézmény-vezető

A készenléti ügyelet száma: 0670/330-7444

Ez a szám azonnali segítség, tájékoztatás, tanácsadás céljából hívható.

Hétköznap 16 órától másnap reggel 8 óráig

Hétfőn, pénteken 13 órától hétfő reggel 8 óráig.

Folyamatos kapcsolatra törekszünk- az óvoda gyermekvédelemmel megbízott óvodapedagógusa által, aki a bölcsődei csoportban is ellátja ezt a feladatkört- a védőnővel, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ munkatársaival, a jelzőrendszer tagjaival.

Figyelemmel kísérjük a bölcsődénkbe felvételt nyert hátrányos helyzetű gyermekek gondozottságát.

Szükség esetén rendkívüli családlátogatás kezdeményezünk, szükség esetén megteesszük a jelentést a Család és Gyermekjóléti Központ vezetője felé.

Állandó és folyamatos kapcsolatot tartunk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek szüleivel.

Együttműködünk a gyermekvédelemben dolgozó szakemberekkel.(védőnő, házi szakorvos, családgondozó)

A bölcsődében észlelt problémáról, ha szükséges gondozónői vélemény készítünk.

Tanácsadást nyújtunk a szülőknek, fogadóóra, egyéni beszélgetés keretében.

9. Együttműködés az intézményen belül, illetve más intézményekkel

Az intézményen belüli együttműködés alapformája a szakmai konzultáció, amely negyedévente megvalósul az intézményvezető és a bölcsődei csoportok szakmai vezető kisgyermeknevelői között az adott évszak napirendjének áttekintésével és aláírásával.

A tagóvoda szakmai vezetője és a csoportban dolgozó szakemberek közötti szakmai- módszertani együttműködés folyamatos.

A Várpalotai Ringató Bölcsőde vezetőjével a szakmai kooperáció eseti, bölcsőde vezető aszszony minden évben egy alkalommal részt vesz a vezetői értekezleten.

A két bölcsődei csoport szakemberei hospitálás valamint közös továbbképzés segítségével bővítik szakmai tudásukat és szemléletüket. Mindkét bölcsődei csoport szakmai vezetője mentor képző tanulmányait folytatja, amely lehetővé teszi az innovatív tudás elsajátítását, folyamatos hallgató képzéssel a tanult ismeretek gyakorlatba való átültetését, segítve ezzel a jövő bölcsődei szakembereinek felkészítését.

A bölcsődés gyerekek részt vesznek óvodájuk programjain és ünnepein, ezzel segítve és megkönnyítve a bölcsőde-óvoda átmenet folyamatát. A bölcsődei gondozónők és az óvodapedagógusok folyamatos kontaktusban vannak a gyermekek megismerése és átszokási folyamatainak kontrollja tekintetében. Szükség és igény szerint a bölcsődei gondozónők kapcsolatfelvételt kezdeményeznek a Nevelési Tanácsadó szakembereivel a korai fejlesztés valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása miatt.

III. A BÖLCSŐDEI GONDOZÁS-NEVELÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

Bölcsőde helyiségeit a funkciónak megfelelően alakítottuk ki.

OTÉK előírásait figyelembe kell venni és kötelezően alkalmazni, valamint az MSZ-04 205/2-87 építésügyi ágazati szabványt kell irányadónak tekinteni.

1. A bölcsőde helyiségei és udvara

1.1. A gyermekek által használt helyiségek

Gyermeköltöző: külön helyiségben, a mosdó mellett helyezkedik el.

Felszerelése megfelel a bölcsődés korú gyerekek öltöztetési igényeinek. Minden gyerek részére biztosított a ruha és cipőtároló, pad.

Mosdó: a gyerek gondozását és önállósodását segítő berendezési tárgyak és eszközök a gyerek méretéhez és fejlettségéhez adottak.

Gyerekszoba: az előírt alapterület 3 m²/fő

- ❖ Természetes megvilágítás legyen,
- ❖ Sötétítés legyen,
- ❖ A bútorozást balesetmentesen, a gyerekek fejlettségét követően kell kialakítani,
- ❖ Tartós, melegburkolatú legyen, ami mosható és fertőtleníthető,
- ❖ A világítást közvetett formában, káprázás-mentesen kell kialakítani, fényerő min. 300 lux,
- ❖ A szobák falai világosak és meleg színűek legyenek
- ❖ A bútorzat fénytelen felületű legyen.

Játzókert

- ❖ Felületi kialakítása: füvesített legyen, homokozó, beépített játékok,
- ❖ Kerítés,
- ❖ Homokozó

1.2. Játékkészlet

Egészségügyi szempontok:

- ❖ Könnyen tisztítható és fertőtleníthető legyen.

- ❖ Balesetet ne okozzon.
- ❖ Ne legyen olyan kisméretű, hogy orrba, garatba kerülhessen.

Pedagógiai szempontok:

- ❖ Minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek, figyelembe véve a kivitelezés, az elhelyezés szempontjait. Lényeges a pihenő sarok kialakítása.

IV. A BÖLCSŐDEI GONDOZÁS-NEVELÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI

A dolgozói létszám szükségletet meghatározza az, hogy

- ❖ A bölcsődei csoport engedélyezett maximális gyermeklétszáma 12fő.

A két bölcsődei csoport személyi feltételei:

- Vezetője a Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde vezetője, operatív feladatok szervezésében közreműködik a Szivárvány Tagóvoda és Bölcsőde és az Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsőde tagóvoda-vezetője,
- Mindkét bölcsődei csoportban szakképzett gondozónők dolgoznak. 3 fő kisgyermek nevelő és gondozó felsőfokú végzettséggel, egy fő középfokú, gondozónői végzettséggel, *valamint 2fő bölcsődei dajka.*

Munka és pihenőidő meghatározására a KJT. és a hatályos jogszabályok érvényesek.

V. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉNEK LEHE- TŐSÉGE

Kötelező továbbképzések: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92/D. § szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzésére vonatkozó törvényi előírásait.

A szakdolgozókkal kapcsolatban az intézményvezető bejelenti a továbbképzés teljesítését a működési nyilvántartáshoz, továbbá folyamatosan jelezi az adatváltozást, a szakdolgozó kilépése esetén a törlést a 8/2000 (VIII. 4.) SZCSM rendelet alapján.

A továbbképzési időszak tartama: 6 év. A továbbképzési időszak kezdete munkaviszonyt, közalkalmazotti jogviszonyt létesítők esetében a munkába állás, a foglalkoztatás megkezdésének, illetőleg a szakképesítés megszerzésének napja.

A továbbképzési kötelezettség teljesítésének mérése pontozással történik. A felsőfokú végzettség esetén 80 pont, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni.

2016. január 1-jétől a pedagógus életpálya kiterjesztésre került a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett felsőfokú végzettséggel rendelkeznek. Ezért az intézmény távlati célja, hogy a kisgyermeknevelők mihamarabb megszerezzék a felsőfokú végzettséget.

Házi továbbképzés: 1-2 alkalommal évente.

VI. EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS MINT BÖLCSŐDEI FELADAT

1. Közvetlen prevenció

- ❖ Vitamin és ásványi anyag profilaxis
- ❖ Gyermekfogászati prevenció
- ❖ Levegőzés

2. Gyógyszeradás, elsősegély

- ❖ Lázás, hurutos, antibiotikumokkal kezelt, beteg gyerek nem jöhet bölcsődébe
- ❖ Egyes nem fertőző (allergia, anyagcsere, vese-húgyúti, epilepszia stb.) betegségben szenvedő gyerekeknek, ha szükséges a háziorvosa által előírt gyógyszerét beadhatják a bölcsődében.
- ❖ Sürgős esetben csak láz- és fájdalomcsillapítót kap a gyerek
- ❖ A szülőknek írásban kell nyilatkozniuk a gyógyszereszedéssel kapcsolatos valamennyi kérdésben (milyen gyógyszert kaphat a gyerek, milyen gyógyszert kapott a gyerek (üzenő füzet)
- ❖ Minden bölcsődében kell mentődoboznak. A szabvány mentődobozt – MSZ 13 553 – hozzáférhető helyen kell tárolni
- ❖ A gyermekorvos állítja össze a bölcsőde gyógyszerkészletét, melyben kell, hogy szerepeljenek:
  - lázcsillapítók (kúp, tablettá, szirup, injekció)
  - görcsoldók (kúp és tablettá)
  - allergia elleni szerek (tablettá, szirup, injekció, kenőcs)
  - életmentő gyógyszerek

3. Élelmezés

3.1. *Kisgyermektáplálás*

A bölcsődei élelmezés során a korszerű csecsemő és kisgyerek-táplálási elveket kell figyelembe venni úgy, hogy a táplálék:

- Mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
- A higiénia követelményeknek megfelelő,
- A megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

A krónikus betegség vagy táplálékallergia miatt diétára szorulókat ellátását az étkeztető vállalja, az étrendre vonatkozó előírások betartásával.

3.2. *Az étkezés közegészségügyi szabályai*

A bölcsődei étkeztetésre a 9/1985.(X.23.) EüM.-BkM. Számú „Az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet vonatkozik.

VII. A BÖLCSŐDE EGÉSZSÉG-, BALESET- ÉS MUNKAVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS SZABÁLYAI

1. Egészségvédelemmel kapcsolatos szabályok

Az egészségvédelmi követelmények betartását a bölcsőde vezetője és orvosa rendszeresen ellenőrizzé.

1.1. A bölcsődés gyerekek egészségvédelme:

A betegség gyanúját a gondozónó jelzi az orvosnak. Annak hiányában a szülőket értesíti és gondoskodik a mielőbbi elvitelről.

A bölcsődében sürgősségi ellátás történik. A betegség kezelése a család orvosának a feladata. Betegség után a szülő köteles orvosi igazolást hozni, melyet a gondozónó a bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslapon dokumentál, a bölcsőde orvosa számára megőriz.

A járványügyi előírásokat, az ÁNSZT előírásokat, az orvos és a bölcsődei egészségvédelmi szabályokat maximálisan be kell tartani.

1.2. A bölcsődei dolgozók egészségvédelemmel kapcsolatos szabályai:

A dolgozók kötelesek a munkába lépés előtt a munkaköri alkalmassági vizsgálaton megjelenni. A dolgozónak rendelkeznie kell érvényes ernyőszűrési lelettel. A dolgozó köteles bejelenteni, ha ő, vagy a közös háztartásban lévő személynél betegség gyanúja jelentkezik. (pl. hasmenés).

1.3. Takarítás

A felszerelési és használati tárgyak tisztítása napi rendszerességgel történik.

Hetente egyszer, és járvány idején soron kívül fertőtleníteni kell. A fertőtlenített játékokat meleg folyóvízzel többször, alaposan le kell öblíteni.

A bölcsőde helyiségeit 2-3 évenként festeni és 6 évenként mázoltatni kell.

1.4. Szennyes-ruha kezelése, mosása

Minden gyerek tisztázása után fertőtleníteni kell a pelenkázót. Az egyszer használatos pelenka zárt fóliazsákban a települési hulladékkal együtt kezelendő.

2. Balesetvédelemmel kapcsolatos szabályok

A balesetvédelemmel, munkavédelemmel és tűzvédelemmel kapcsolatos szabályokra a Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde, Szivárvány Tagóvoda és Bölcsőde szabályozásai a mérvadóak. Ezen kívül a gondozónók elsősegély-nyújtási ismereteit rendszeresen fel kell eleveníteni.

VIII. A BÖLCSŐDEI DOKUMENTÁCIÓ

A dokumentációk részletes tartalmát a Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde Működési és Szervezeti Szabályzata tartalmazza.

- A gyermek felvételével kapcsolatos dokumentációk
  - felvételi szabályzat

- előjegyzési napló
- felvételi könyv
- Adatszolgáltatással kapcsolatos dokumentációk
  - Bölcsődei napi jelenléti kimutatás
  - Bölcsődei jelentések – havi, évi
- A gyermek fejlődésével kapcsolatos dokumentációk
  - Gyermek-egészségügyi törzslap
  - Fejlődési napló
  - Tetvességi vizsgálatok kimutatása
  - Fertőző betegségek naplója
  - Csoportnapló
  - Üzenő füzet
- Élelmezéssel kapcsolatos dokumentációk
  - heti étlapterv
  - étkezők nyilvántartása, étkezési térítési díj elszámolása
(a többi az óvodával megegyező)
- Ellenőrzési napló
- Házi rend
(A szakmai program mellékletét képezi)
- Napirend
(A szakmai program mellékletét képezi)

Mellékletek

MEGÁLLAPODÁS

gyermek napközbeni ellátása/bölcsődei ellátás igénybevételéhez

mely létrejött a Várpalota Összevont Óvoda és Bölcsőde Szivárvány Tagóvoda és Bölcsőde/Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsőde és ..... törvényes képviselő/szülő- a továbbiakban ellátást igénylő - között a mai napon ..... nevű gyermeke bölcsődei ellátásának igénybe vételéről.

Ellátást igénylő adatai:

Anyja neve:.....Apa neve:.....
Születési helye:.....Születési helye:.....
Születési ideje:.....Születési ideje:.....
Anyja neve:.....Anyja neve:.....

A bölcsődei ellátás kezdetének ideje: 201.....

1. A tagóvoda vezetője az alábbiakat biztosítja az ellátást igénylő szülő gyermeke részére:

- a bölcsődei ellátás alapelveire épülő szakszerű gondozás-nevelés,
- napi négyzseri étkezés, nyugodt alvás, pihenés,
- a gyermeke szabadlevegőn való tartózkodása,
- a szabad, önálló játéktevékenység támogatását.

2. Az ellátást igénylő tudomásul veszi, hogy az intézményben a napi térítési díj.....Ft, melyet az intézmény fenntartója - Várpalota Város Képviselő-testülete - határozatban változtathat meg, melyről az intézményvezető értesítést kap. Az ellátást igénylő a térítési díjat előre, a tárgyhónap 15-ig kell az ellátást nyújtó intézménynek megfizetnie.

3. Az ellátást igénylő tudomásul vette a tagóvoda vezető tájékoztatását az alábbiakról:

- az ellátás tartamáról és feltételeiről
- az intézmény által vezetett, gyermekekre vonatkozó nyilvántartásról,
- az érték – és vagyონmegőrzés módjáról,
- az intézmény házirendjéről,
- a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- a fizetendő térítési díjról.

4. Az ellátást igénylő a Házirend egy példányát átvette, az abban foglaltakat tudomásul vette, vállalta betartását.

5. A panaszkezelés gyakorlásának módjai: A szülő vagy törvényes képviselő a Házi-
rendben foglaltaknak megfelelően panasszal élhet az intézmény vezetőjénél az ellá-
tást érintő kifogások orvoslása érdekében, a gyermeki jogok sérelmének továbbá az
intézmény bölcsődei dolgozói kötelezettségzegése esetén. Az intézmény vezetője a
panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjá-
ról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához
fordulhat, ha az intézmény vezetője 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgált
eredményről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.
6. Az ellátást igénylő kijelenti, hogy a felvételnél közölt adatok a valóságnak megfe-
lelnek. Vállalja, hogy a kérelemhez csatolja a felvételt igazoló dokumentumokat,
valamint a közölt adatokban változás következett be, azt 15 napon belül az intéz-
ményvezetővel tudatja.

Jelen megállapodás a gyermek ellátásának megszűnésével automatikusan hatályát
veszti.

A Megállapodást a felek elolvasás után - mint akaratukkal mindenben megegyezőt –
tudomásul vették és aláírták.

Várpalota, 201.....

Ellátást igénylő
(törvényes képviselő) szülő

Tagóvoda vezető

HÁZIREND

A bölcsőde címe: VÁRPALOTAI ÖSSZEVONT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
SZIVÁRVÁNY TAGÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
Várpalota, Körmöcbánya u. 3.

Telefon/fax: 06 88 582 810

Intézményvezető: Bognárné Mórocz Viktória
Tagóvoda vezető: Hanikné Janus Éva

A bölcsőde címe: VÁRPALOTAI ÖSSZEVONT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
INOTAI CSEPEREDŐ ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
Várpalota, Bercsényi u. 10.

Intézményvezető: Bognárné Mórocz Viktória
Tagóvoda vezető: Kunné Fazekas Zsuzsanna

1. A Szivárvány Tagóvoda és Bölcsőde bölcsődei csoportja naponta reggel 5.30 -8.00 –
ig, az Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsőde bölcsődei csoportja naponta 6.00-8.00-ig
fogadja az érkező gyermekeket. Kérjük, hogy 8⁰⁰ és 8³⁰ között ne zavarják a reggeli-
zést, gyermekükkel előtte vagy utána érkezzenek. A gyermekek napirendje a csoport
öltözőjében van elhelyezve. A gyermek bölcsődébe hozatalakor és elvitelekor kérjük a
bölcsődei bejáratot használni. A szülők a gazdasági és a főbejáratot közlekedési célra
higiénés ok, és a zavartalan munkavégzés miatt ne vegyék igénybe. A gyermekek ha-
zavitelére délután a Szivárvány Tagóvoda és Bölcsőde bölcsődei csoportjában 16³⁰ –
ig, az Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsőde bölcsődei csoportjában 16.00-ig van lehe-
tőség.
2. A gyermek jogai
  - A gyermek joga, hogy biztonságos, egészséges környezetben neveljék.
  - A gyermek joga, hogy személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben
tartsák.
  - Joga, hogy napirendjét életkorának megfelelően alakítsák ki.
  - Joga, hogy képességeinek, adottságainak megfelelő nevelésben részesüljön.
  - Állapotának, adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban, különleges
gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban részesüljön.
  - Családja anyagi és szociális helyzetétől függően ingyenes, illetve kedvezményes
étkezésben részesüljön.
  - A bölcsőde berendezéseit, eszközeit, felszerelését ingyenesen, de rendeltetésze-
rűen használja.
3. A gyermek kötelességei
  - Életkorának és fejlettségének megfelelően vegyen részt környezete és az általa
használt játékok, eszközök rendben tartásában.
  - Nem veszélyeztethetik saját és társaik testi épségét. Nem korlátozhatják viselke-
désükkel a többiek fejlődéshez való jogát.
  - A bölcsődei eszközöket rendeltetészerűen használják, és azokra vigyáznak.

-
- 4. A gyermekeket a bölcsődéből a szülei, illetve az általuk írásban meghatalmazott 14 éven felüli személy viheti el, az intézményvezetőhöz írásban benyújtott majd elbírált kérelem alapján.
  - Ha a szülő gyermeke elvitelét olyan személlyel kívánja megoldani, akit korábban nem ismerünk, azt minden esetben jelezze a nevelőnek. A gyermeket biztonság érdekében számunkra ismeretlen személynek nem adjuk ki.
  - Válfélben lévő szülők esetén a gyermeket hivatalos írásbeli döntésig mindkét szülő elviheti.
  - Amennyiben valamelyik gyermek szülője a nyitva tartás ideje alatt nem jön gyermekéért, úgy a nevelő, a gyermek szüleivel vagy a szülők által megbízott és felhatalmazott személlyel megpróbál kapcsolatba lépni telefonon, s így gondoskodik a gyermek biztonságos elhelyezéséről. Ha ez nem eredményes, fél órai várakozás után értesíti az intézmény tagóvoda- vezetőjét. Végző esetben a Gyermekjóléti Szolgálat, majd eredménytelenség esetén a rendőrség segítségét kérjük.
- 5. A szülő jogai
  - Megismerje az intézmény Bölcsőde Nevelési Programját, az SZMSZ-ét, az annak mellékletét képező minőségfejlesztési programot és a házirendet.
  - Gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről tájékoztatást, neveléséhez segítséget, tanácsot kapjon.
  - Írásbeli javaslatairól visszajelzést kapjon.
- 6. A szülő kötelességei
  - Gondoskodjon gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
  - Figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, közösségbe való beilleszkedését, a közösségi élet szabályainak elsajátítását.
  - Rendszeres kapcsolatot tartson a nevelőkkel.
  - Megtegye a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítésére.
  - Tiszteletben tartsa a bölcsőde alkalmazottainak emberi méltóságát és jogait.
  - A házirendben megfogalmazottakat betartsa és betartassa.
- 7. Kérjük, hogy a bölcsődébe a fertőzések elkerülése érdekében otthonról ételt ne hozzanak. A gyermekek étkeztetésére a csoportszoba alkalmas, ott tudjuk biztosítani a kulturált étkezést. A bölcsőde más helyiségei – fürdőszoba, gyermeköltöző, bejáró- erre a célra higiénés okokból nem vehetőek igénybe.
- 8. Kérjük, hogy gyermekeik védelme, a balesetek megelőzése érdekében ékszert (fülbetűző, lánc, karlánc) ne hozzanak magukkal. A bölcsődei öltöztetőben minden gyermeknek külön polca van a ruhák tárolására.

Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat tárolják itt, mert a bölcsődében hagyott értéktárgyakért felelősséget vállalni nem tudunk. A gyermekek ruhája és cipője cserélődhet, ezért a gyermekek biztonságérzetének fokozása és a könnyebb felismerés érdekében kérnék ezeket jellel ellátni.

9. A bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható. A közösség érdekében lázas (37,5 vagy ennél magasabb hőmérsékletű), antibiotikumot szedő vagy fertőzésre gyanús gyermek a bölcsődét nem látogathatja. A családban előforduló fertőző betegségekről a bölcsődét értesíteni kell. Ha a gyermek gyógyszert vagy gyógyhatású készítményt kap, arról a szülő írásban köteles tájékoztatni gyermeke nevelőjét.
10. Abban az esetben, ha a gyermek napközben megbetegszik a bölcsődében, a nevelő értesíti a szülőt, törvényes képviselőt. Ehhez feltétlenül szükséges a pontos cím és telefonszám. Kérjük, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjanak a gyermek hazaviteléről, illetve orvosi ellátásáról, ezzel is növelve a mielőbbi gyógyulás esélyeit.
11. Kérjük, hogy a betegség vagy egyéb ok miatt hiányzó gyermekek távollétének okát 24 órán belül jelezzék a bölcsőde felé. Hiányzáskor (nem csak betegség esetén) az étkezés lemondás miatt kérjük a szülőket, hogy 10 óráig jelezzenek a bölcsődébe telefonon, vagy személyesen. Betegség miatt hiányzó gyermeket gyógyulása után csak (egészséges, közösségbe mehet) orvosi igazolással tudunk fogadni.
12. A család és a bölcsőde kapcsolatának erősítésére lehetőséget biztosítunk a szülővel történő fokozatos beszoktatáson túl a gondozónő-szülő napi találkozásaira, az üzenőfüzetten keresztül történő információ cserére, szülői értekezletekre, szülőcsoport beszélgetésekre, vezetői fogadóórákra. Módot adunk a családoknak a bölcsőde életébe való betekintésre is. Kérjük, hogy látogatásuk időpontját a gyermek gondozónőjével előre egyeztessék.
13. A szülő vagy törvényes képviselő a gyermek érdekeinek védelme, a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése, a gyermekre vonatkozó – külön jogszabály szerint vezetett – adatlapjaiba való betekintés megtagadása esetén panaszjoggal élhet az intézmény vezetőjénél, vagy az érdekképviseleti fórum tagjainál. Az érdekképviseleti fórum tagjainak neve és elérhetősége a gyermeköltözőkben ki van függesztve. Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviseleti fórum a panaszt kivizsgálja és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviseleti fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.
14. Az érdekképviseleti fórum tagjai az ellátásban részesülő gyermekek szülei vagy törvényes képviselői közül választott 2 fő, az intézmény dolgozóinak képviselője az intézményvezető és helyettese kivételével, a fenntartó képviselője. Az intézmény vezetőjének feladata a fórum tagjainak összehívása. Az Érdekképviseleti Fórum negyedévenként ülésezik, az ülésekről jegyzőkönyvet készít. Az érdekképviseleti fórum megvizsgálja a panaszokat, dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben, intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél. Az érdekképviseleti fórum véleményt nyilváníthat a gyermeket érintő ügyekben, javaslatot tehet az intézmény működésével kapcsolatban. A végzett munkáról a szülői értekezleteken, szülőcsoport-beszélgetéseken számol be a szülőknek, törvényes képviselőknek az Érdekképviseleti Fórum elnöke.

15. Az üzenő füzetbe történő bejegyzéseiket szívesen vesszük, akár a gyermek egészségügyi állapotára, akár a gyermek fejlődésére, vagy az otthoni eseményekre vonatkozóan.
16. Kérjük, hogy a térítési díjakat az intézmény által előre jelzett napon pontosan fizessék be. A térítési díj hátralékkal rendelkezők, a hátralék befizetéséig a bölcsődét nem látogathatják. A nem fizetőknél, a munkáltatónál a térítési díj munkabérből történő levonását fogjuk kezdeményezni. Fizetési és egyéb problémáik megoldásához keressék fel az intézmény vezetőjét, aki felvilágosítással és segítőkészséggel áll az Önök rendelkezésére.
17. Kérjük, hogy a beíratott gyermekeket rendszeresen hordják bölcsődébe. A hosszabb hiányzások indokoltságát szakorvosi igazolással kérjük bizonyítani.
18. A bölcsőde területén és a bölcsőde udvarán a dohányzás szigorúan tilos.
19. A babakocsikat csak az erre kijelölt helyen kérjük tárolni. Az intézmény területén ügynöki és reklám tevékenység nem folytatható.
20. A bölcsőde ünnepnapokon és a hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart. A nyári zárást a szülők igényeihez igazodva, a fenntartó állapítja meg az óvoda zárva tartásával összhangban, melyről a szülőket minden év március 31-ig tájékoztatjuk. A nyári zárás idején igény szerint ügyeletes bölcsődét biztosítunk.
21. Kérjük a szülőket, hogy a játszóudvaron csak a szükséges ideig tartózkodjanak.

Köszönjük, hogy a házirend betartásával segítik munkánkat.

Várpalota, 20... augusztus 31.

Bognárné Mórocz Viktória
intézményvezető

TAVASZI NAPIREND
Szivárvány Tagóvoda és Bölcsőde Bölcsődei Csoport
(Az adott csoport napirendjéhez adekvátan)

A csoportokban két alcsoport van, a napi feladatokat két „saját” kisgyermeknevelő látja el. A „saját” nevelő hiányzása esetén a gyermekek ellátását, a társnevelő veszi át.

Csoport létszám: ... fő (lány és fiú)
Gyermekek életkora: – hó

I. Alcsoport

Kisgyermeknevelő:

Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)

Pelenkát visel: ... fő (+alváshoz fő)

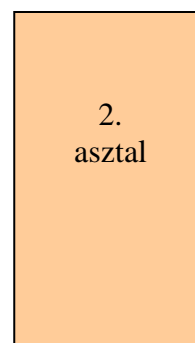
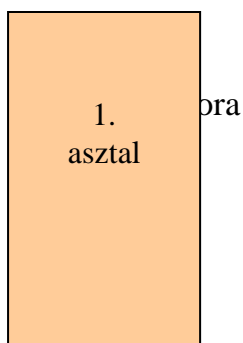
II. Alcsoport

Kisgyermeknevelő:

Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)

Pelenkát visel: ... fő (+alváshoz fő)

Gondozásban elfoglalt helyem

Érkezés a bölcsődébe:

5³⁰ – 8⁰⁰-ig

Folyamatos érkezés a bölcsődébe. Átöltözés, kézmosás a szülővel, majd elkészítés. Beszélgetés, szabad játék a csoportban.

A korán érkező gyermekeknek lehetőségük van csendes pihenőre.

Fürdőszobai tevékenység:

7³⁰ – 8⁰⁰-ig

Szükség szerint a mosdóban: WC-, bili használat, pelenkacsere, kézmosás, kéztörlés.

Reggeli:

8⁰⁰ - től I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület a reggelihez. A kialakított sorrendben, alcsoportok szerint reggelizés. Az asztalterítésben közreműködés. Az asztalnál kínáló tányér használata. A reggeli befejezésével a szalvéta használata, majd kidobása, a gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

A reggelit követően a megkezdett játéktevékenység folytatása, bekapcsolódási lehetőség a nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységbe, együttjátásba.

9⁰⁰-tól I. Alcsoport

II. Alcsoport

Az időjárástól függően alcsoport szerint átöltözés önállóan vagy segítséggel az udvari játékhoz a gyermeköltözőben.

Az udvaron szabad játékválasztás, mozgásos játékok, labdázás, csúszdázás, hintázás, bekapcsolódási lehetőség a gondozási - nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységekbe és együttjátásba.

Tízórai:

10⁰⁰

Tízórai elfogyasztása az udvaron, rossz idő esetén a csoportszobában. Gyümölcs fogyasztása esetén kézmosás, kéztörlés. Tízórai után szalvéta használat. Szabad játéktevékenység folytatása az udvaron vagy a csoportszobában.

Udvarról való folyamatos bejövetel:

11⁰⁰-tól I. Alcsoport

II. Alcsoport

Készülődés az udvarról való bejövetelhez.

Bejövetel az udvarról, átöltözés önállóan vagy segítséggel.

Szükség szerint WC-, bili használat, pelenka csere. Kézmosás, törülközés.

Ebédig játéktevékenység biztosítása a csoportszobában.

/Kevesebb gyermek esetén időarányosan későbbi indulás./

Ebéd:

11³⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület étkezéshez. Alcsoportok szerint folyamatosan a gyerekek közreműködése az asztal megterítésében. Az ebéd elfogyasztása, szalvéta használat. A gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

Szájöblítés, fogmosás.

Szükség szerint WC-, bili használat, még nem ágytisztá gyermekek pelenkázása.

A fürdőszobai tevékenység befejezésének sorrendjében folyamatos készülődés az alváshoz. Alváshoz használt személyes tárgyak biztosítása. Mesehallgatás

Ébredés:

14³⁰ -tól

Ébredési sorrendben öltözés, cipő felvétele, WC használat, bili használat, szükség szerint pelenka csere. Kéz-, és arcmosás, törülközés, fésülködés tükör előtt.

Uzsonna:

15⁰⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Uzsonnához készülés, asztalterítésben közreműködés. Uzsonnázás, kínáló tányér használata. Az uzsonna befejeztével szalvéta használat. A gyerekek hangulatától függően az asztal leszedésében segítkezés.

Távozás a bölcsődéből:

15³⁰ – 16³⁰

A szülő megérkezéséig szabadon választott játéktevékenység a csoportszobában. Folyamatos elköszönés, távozás a bölcsődéből.

Várpalota, 20.... március

kisgyermeknevelő

kisgyermeknevelő

Jóváhagyta:

intézményvezető

NYÁRI NAPIREND
Szivárvány Tagóvoda és Bölcsőde Bölcsődei Csoport
(Az adott csoport napirendjéhez adekvátan)

A csoportban két alcsoport van, a napi feladatokat két „saját” kisgyermeknevelő látja el. A „saját” nevelő hiányzása esetén a gyermekek ellátását, a társnevelő veszi át.

Csoport létszám: ... fő (lány és fiú)
Gyermekek életkora: hó

I. Alcsoport

Kisgyermeknevelő:

Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)

Pelenkát visel: ... fő (+alváshoz fő)

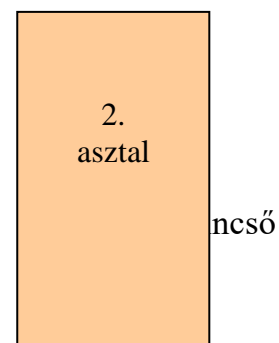
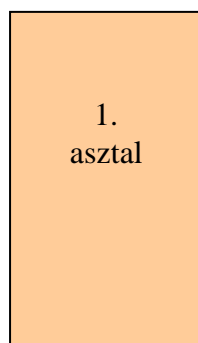
II. Alcsoport

Kisgyermeknevelő:

Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)

Pelenkát visel: ... fő (+alváshoz fő)

Gondozásban elfoglalt helyem

Érkezés a bölcsődébe:

5³⁰ – 8⁰⁰ -ig

Folyamatos érkezés a bölcsődébe. Átöltözés, kézmosás a szülővel, majd elkészítés. Beszélgetés, szabad játék a csoportban.

A korán érkező gyermekeknek lehetőségük van csendes pihenőre.

Fürdőszobai tevékenység:

7³⁰ – 8⁰⁰-ig

Szükség szerint a mosdóban: WC-, bili használat, pelenkacsere, kézmosás, kéztörlés.

Reggeli:

8⁰⁰ - től I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület a reggelihez. A kialakított sorrendben, alcsoportok szerint reggelizés. Az asztalterítésben közreműködés. Az asztalnál kínáló tányér használata. A reggeli befejezésével a szalvéta használata, majd kidobása, a gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

A reggelit követően a megkezdett játéktevékenység folytatása, bekapcsolódási lehetőség a nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységbe, együttjátékozásba.

Reggelit követően jó idő esetén

8³⁰-tól I. Alcsoport

II. Alcsoport

Az időjárástól függően alcsoport szerint cipőcsere és szükség szerint átöltözés, önállóan vagy segítséggel az udvari játékhoz a gyermeköltözőben.

Az udvaron szabad játékválasztás, mozgásos játékok, labdázás, csúszdázás, hintázás, homokozás, pancsolás, bekapcsolódási lehetőség a gondozási - nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységekbe és együttjátékozásba.

Tízórai:

10⁰⁰

Tízórai elfogyasztása az udvaron, rossz idő esetén a csoportszobában. Gyümölcs fogyasztása esetén kézmosás, kéztörlés. Tízórai után szalvéta használat. Szabad játéktevékenység folytatása az udvaron vagy a csoportszobában.

Udvarról való folyamatos bejövetel:

11⁰⁰-tól I. Alcsoport

II. Alcsoport

Készülődés az udvarról való bejövetelhez.

Bejövetel az udvarról, cipőcsere, szükség szerint átöltözés, önállóan vagy segítséggel.

Szükség szerint WC-, bili használat, pelenka csere. Kézmosás, törülközés.

Ebédig játéktevékenység biztosítása a csoportszobában.

/Kevesebb gyermek esetén időarányosan későbbi indulás./

Ebéd:

11³⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület étkezéshez. Alcsoportok szerint folyamatosan a gyerekek közreműködése az asztal megterítésében. Az ebéd elfogyasztása, szalvéta használat. A gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

Szájöblítés, fogmosás.

Szükség szerint WC-, bili használat, még nem ágytisztá gyermekek pelenkázása.

A fürdőszobai tevékenység befejezésének sorrendjében folyamatos készülődés az alváshoz. Alváshoz használt személyes tárgyak biztosítása. Mesehallgatás

Ébredés:

14³⁰-tól

Ébredési sorrendben öltözés, cipő felvétele, WC használat, bili használat, szükség szerint pelenka csere. Kéz-, és arcmosás, törülközés, fésülködés tükör előtt.

Uzsonna:

15⁰⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Uzsonnához készülés, asztalterítésben közreműködés. Uzsonnázás, kínáló tányér használata. Az uzsonna befejeztével szalvéta használat. A gyerekek hangulatától függően az asztal leszedésében segédkezés.

Távozás a bölcsődéből:

15³⁰ – 16³⁰

Jó idő esetén játéktevékenységhez készülődés az udvarra rossz idő esetén játék a csoportszobában. A szülő megérkezéséig szabadon választott játéktevékenység. Folyamatos elköszönés, távozás a bölcsődéből.

Várpalota, 20.... június

kisgyermeknevelő

kisgyermeknevelő

Jóváhagyta:

intézményvezető

ŐSZI NAPIREND
Szivárvány Tagóvoda és Bölcsőde Bölcsődei Csoport
(Az adott csoport napirendjéhez adekvátan)

A csoportban két alcsoport van, a napi feladatokat két „saját” kisgyermeknevelő látja el. A „saját” nevelő hiányzása esetén a gyermekek ellátását, a társnevelő veszi át.

Csoport létszám: ... fő (lány és fiú)
Gyermekek életkora: .... hó – .... hó

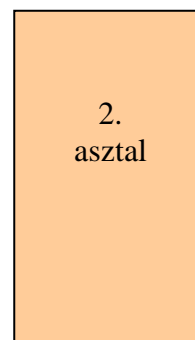
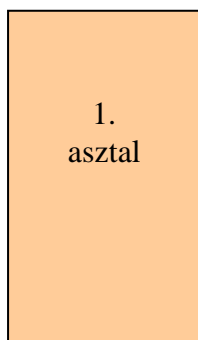
I. Alcsoport

Kisgyermeknevelő: Németh Edina
Gyermekek száma: .... fő (fiú, lány,)
Pelenkát visel: ....fő(+alváshoz ... fő)

II. Alcsoport

Kisgyermeknevelő: Kovátsné Kiss Rita
Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)
Pelenkát visel: ... fő(+alváshoz ... fő)

Gondozásban elfoglalt helyem

Érkezés a bölcsődébe:
5³⁰ – 8⁰⁰ -ig

Folyamatos érkezés a bölcsődébe. Átöltözés, kézmosás a szülővel, majd elkészítés. Beszélgetés, szabad játék a csoportban.
A korán érkező gyermekeknek lehetőségük van csendes pihenőre.

Fürdőszobai tevékenység:

7³⁰ – 8⁰⁰-ig

Szükség szerint a mosdóban: WC-, bili használat, pelenkacsere, kézmosás, kéztörlés.

Reggeli:

8⁰⁰ - től I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület a reggelihez. A kialakított sorrendben, alcsoportok szerint reggelizés. Az asztalterítésben közreműködés. Az asztalnál kínáló tányér használata. A reggeli befejezésével a szalvéta használata, majd kidobása, a gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

A reggelit követően a megkezdett játéktevékenység folytatása, bekapcsolódási lehetőség a nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységbe, együttjátékozásba.

Jó idő esetén

9³⁰-tól I. Alcsoport

II. Alcsoport

Az időjárástól függően alcsoport szerint átöltözés önállóan vagy segítséggel az udvari játékhoz a gyermeköltözőben.

Az udvaron szabad játékválasztás, mozgásos játékok, labdázás, csúszdázás, hintázás, homokozás, bekapcsolódási lehetőség a gondozási - nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységekbe és együttjátékozásba.

Tízórai:

10⁰⁰

Tízórai elfogyasztása az udvaron, rossz idő esetén a csoportszobában. Gyümölcs fogyasztása esetén kézmosás, kéztörlés. Tízórai után szalvéta használat. Szabad játéktevékenység folytatása az udvaron vagy a csoportszobában.

Udvarról való folyamatos bejövetel:

11⁰⁰-tól I. Alcsoport

II. Alcsoport

Készülődés az udvarról való bejövetelhez.

Bejövetel az udvarról, átöltözés önállóan vagy segítséggel.

Szükség szerint WC-, bili használat, pelenka csere. Kézmosás, törülközés.

Ebédig játéktevékenység biztosítása a csoportszobában.

/Kevesebb gyermek esetén időarányosan későbbi indulás./

Ebéd:

11³⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület étkezéshez. Alcsoportok szerint folyamatosan a gyerekek közreműködése az asztal megterítésében. Az ebéd elfogyasztása, szalvéta használat. A gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

Szájöblítés, fogmosás.

Szükség szerint WC-, bili használat, még nem ágytisztá gyermekek pelenkázása.

A fürdőszobai tevékenység befejezésének sorrendjében folyamatos készülődés az alváshoz. Alváshoz használt személyes tárgyak biztosítása. Mesehallgatás

Ébredés:

14³⁰-tól

Ébredési sorrendben öltözés, cipő felvétele, WC használat, bili használat, szükség szerint pelenka csere. Kéz-, és arcmosás, törülközés, fésülködés tükör előtt.

Uzsonna:

15⁰⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Uzsonnához készülés, asztalterítésben közreműködés. Uzsonnázás, kínáló tányér használata. Az uzsonna befejeztével szalvéta használat. A gyerekek hangulatától függően az asztal leszedésében segítkezés.

Távozás a bölcsődéből:

15³⁰ – 16³⁰

A szülő megérkezéséig szabadon választott játéktevékenység a csoportszobában. Folyamatos elköszönés, távozás a bölcsődéből.

Várpalota, 20.... szeptember

kisgyermeknevelő

kisgyermeknevelő

Jóváhagyta:

intézményvezető

TÉLI NAPIREND
Szivárvány Tagóvoda és Bölcsőde Bölcsődei Csoport
(Az adott csoport napirendjéhez adekvátan)

A csoportban két alcsoport van, a napi feladatokat két „saját” kisgyermeknevelő látja el. A „saját” nevelő hiányzása esetén a gyermekek ellátását, a társnevelő veszi át.

Csoport létszám: ... fő (lány és fiú)
Gyermekek életkora: ... hó - ... hó

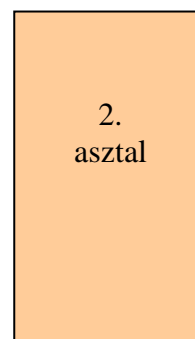
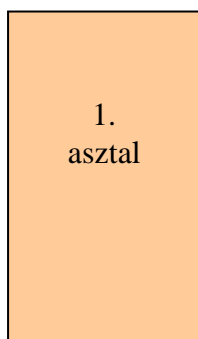
I. Alcsoport

Kisgyermeknevelő: Németh Edina
Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)
Pelenkát visel: .... fő(+alváshoz ...
fő)

II. Alcsoport

Kisgyermeknevelő: Kovátsné Kiss Rita
Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)
Pelenkát visel: ... fő(+alváshoz ... fő)

Gondozásban elfoglalt helyem

Érkezés a bölcsődébe:
5³⁰ – 8⁰⁰-ig

Folyamatos érkezés a bölcsődébe. Átöltözés, kézmosás a szülővel, majd elkészítés. Beszélgetés, szabad játék a csoportban.
A korán érkező gyermekeknek lehetőségük van csendes pihenőre.

Fürdőszobai tevékenység:

7³⁰ – 8⁰⁰-ig

Szükség szerint a mosdóban: WC-, bili használat, pelenkacsere, kézmosás, kéztörlés.

Reggeli:

8⁰⁰ - től I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület a reggelihez. A kialakított sorrendben, alcsoportok szerint reggelizés. Az asztalterítésben közreműködés. Az asztalnál kínáló tányér használata. A reggeli befejezésével a szalvéta használata, majd kidobása, a gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

A reggelit követően a megkezdett játéktevékenység folytatása, bekapcsolódási lehetőség a nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységbe, együttjátásba.

Tízórai:

10⁰⁰

Tízórai elfogyasztása az udvaron, rossz idő esetén a csoportszobában. Gyümölcs fogyasztása esetén kézmosás, kéztörlés. Tízórai után szalvéta használat. Szabad játéktevékenység folytatása a csoportszobában vagy jó idő esetén készülő az udvarra.

Jó idő esetén:

10¹⁵-től I. Alcsoport

II. Alcsoport

Alcsoport szerint öltöztetés az udvari játékhoz a gyermeköltözőben.

Az udvaron szabad játékválasztás, mozgásos játékok, bekapcsolódási lehetőség a gondozási - nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységekbe és együttjátásba.

Udvarról való folyamatos bejövetel:

11⁰⁰-től I. Alcsoport

II. Alcsoport

Készülődés az udvarról való bejövetelhez.

Bejövetel az udvarról, átöltöztetés.

Szükség szerint WC-, bili használat, pelenka csere. Kézmosás, törülközés.

Ebédig játéktevékenység biztosítása a csoportszobában.

/Kevesebb gyermek esetén időarányosan későbbi indulás./

Ebéd:

11³⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület étkezéshez. Alcsoportok szerint folyamatosan a gyerekek közreműködése az asztal megterítésében. Az ebéd elfogyasztása, szalvéta használat. A gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

Szájöblítés, fogmosás.

Szükség szerint WC-, bili használat, még nem ágytisztá gyermekek pelenkázása.

A fürdőszobai tevékenység befejezésének sorrendjében folyamatos készülődés az alváshoz. Alváshoz használt személyes tárgyak biztosítása. Mesehallgatás

Ébredés:

14³⁰-tól

Ébredési sorrendben öltözés, cipő felvétele, WC használat, bili használat, szükség szerint pelenka csere. Kéz-, és arcmosás, törülközés, fésülködés tükör előtt.

Uzsonna:

15⁰⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Uzsonnához készülés, asztalterítésben közreműködés. Uzsonnázás, kínáló tányér használata. Az uzsonna befejeztével szalvéta használat. A gyerekek hangulatától függően az asztal leszedésében segítkezés.

Távozás a bölcsődéből:

15³⁰ – 16³⁰

A szülő megérkezéséig szabadon választott játéktevékenység a csoportszobában. Folyamatos elköszönés, távozás a bölcsődéből.

Várpalota, 20.... december 01.

kisgyermeknevelő

kisgyermeknevelő

Jóváhagyta:

intézményvezető

TAVASZI NAPIREND
Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsőde
Bölcsődei Csoport
(Az adott csoport napirendjéhez adekvátan)

A csoportokban két alcsoport van, a napi feladatokat két „saját” kisgyermeknevelő látja el. A „saját” nevelő hiányzása esetén a gyermekek ellátását, a társnevelő veszi át.

Csoport létszám: ... fő (lány és fiú)
Gyermekek életkora: ... hó – ... hó

I. Alcsoport

Kisgyermeknevelő:

Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)

Pelenkát visel: fő (+alváshoz fő)

II. Alcsoport

Kisgyermeknevelő:

Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)

Pelenkát visel: fő (+alváshoz fő)

Gondozásban elfoglalt helyem

Érkezés a bölcsődébe:

6⁰⁰ – 8⁰⁰-ig

Folyamatos érkezés a bölcsődébe. Átöltözés, kézmosás a szülővel, majd elkészítés. Beszélgetés, szabad játék a csoportban.

A korán érkező gyermekeknek lehetőségük van csendes pihenőre.

Fürdőszobai tevékenység:

7³⁰ - 8⁰⁰-ig

Szükség szerint a mosdóban: WC-, bili használat, pelenkacsere, kézmosás, kéztörlés.

Reggeli:

8⁰⁰ - től I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület a reggelihez. A kialakított sorrendben, alcsoportok szerint reggelizés. Az asztalterítésben közreműködés. Az asztalnál kínáló tányér használata. A reggeli befejezésével a szalvéta használata, majd kidobása, a gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

A reggelit követően a megkezdett játéktevékenység folytatása, bekapcsolódási lehetőség a nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységbe, együttjátékozásba.

9⁰⁰-tól I. Alcsoport

II. Alcsoport

Az időjárástól függően alcsoport szerint átöltözés önállóan vagy segítséggel az udvari játékhoz a gyermeköltözőben.

Az udvaron szabad játékválasztás, mozgásos játékok, labdázás, csúszdázás, hintázás, bekapcsolódási lehetőség a gondozási - nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységekbe és együttjátékozásba.

Tízórai:

10⁰⁰

Tízórai elfogyasztása az udvaron, rossz idő esetén a csoportszobában. Gyümölcs fogyasztása esetén kézmosás, kéztörlés. Tízórai után szalvéta használat. Szabad játéktevékenység folytatása az udvaron vagy a csoportszobában.

Udvarról való folyamatos bejövetel:

11⁰⁰ -tól I. Alcsoport

II. Alcsoport

Készülődés az udvarról való bejövetelhez.

Bejövetel az udvarról, átöltözés önállóan vagy segítséggel.

Szükség szerint WC-, bili használat, pelenka csere. Kézmosás, törülközés.

Ebédig játéktevékenység biztosítása a csoportszobában.

/Kevesebb gyermek esetén időarányosan későbbi indulás./

Ebéd:

11³⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület étkezéshez. Alcsoportok szerint folyamatosan a gyerekek közreműködése az asztal megterítésében. Az ebéd elfogyasztása, szalvéta használat. A gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

Szájöblítés, fogmosás.

Szükség szerint WC-, bili használat, még nem ágytisztá gyermekek pelenkázása.

A fürdőszobai tevékenység befejezésének sorrendjében folyamatos készülődés az alváshoz. Alváshoz használt személyes tárgyak biztosítása. Mesehallgatás

Ébredés:

14³⁰ -tól

Ébredési sorrendben öltözés, cipő felvétele, WC használat, bili használat, szükség szerint pelenka csere. Kéz-, és arcmosás, törülközés, fésülködés tükör előtt.

Uzsonna:

15⁰⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Uzsonnához készülés, asztalterítésben közreműködés. Uzsonnázás, kínáló tányér használata. Az uzsonna befejeztével szalvéta használat. A gyerekek hangulatától függően az asztal leszedésében segítkezés.

Távozás a bölcsődéből:

15¹⁵ – 16⁰⁰

A szülő megérkezéséig szabadon választott játéktevékenység a csoportszobában. Folyamatos elköszönés, távozás a bölcsődéből.

Várpalota, 20.... március

kisgyermeknevelő

kisgyermeknevelő

Jóváhagyta:

intézményvezető

NYÁRI NAPIREND
Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsőde
Bölcsődei Csoport
(Az adott csoport napirendjéhez adekvátan)

A csoportban két alcsoport van, a napi feladatokat két „saját” kisgyermeknevelő látja el. A „saját” nevelő hiányzása esetén a gyermekek ellátását, a társnevelő veszi át.

Csoport létszám: ... fő (lány és fiú)
Gyermekek életkora: ... hó – ... hó

I. Alcsoport

Kisgyermeknevelő:

Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)

Pelenkát visel: fő (+alváshoz fő)

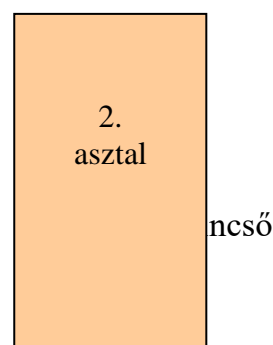
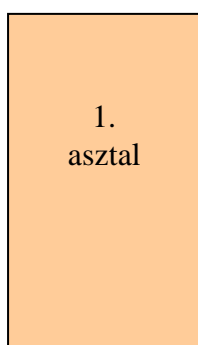
II. Alcsoport

Kisgyermeknevelő:

Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)

Pelenkát visel: fő (+alváshoz fő)

Gondozásban elfoglalt helyem

Érkezés a bölcsődébe:

6⁰⁰ – 8⁰⁰-ig

Folyamatos érkezés a bölcsődébe. Átöltözés, kézmosás a szülővel, majd elkészítés. Beszélgetés, szabad játék a csoportban.

A korán érkező gyermekeknek lehetőségük van csendes pihenőre.

Fürdőszobai tevékenység:

7³⁰ – 8⁰⁰-ig

Szükség szerint a mosdóban: WC-, bili használat, pelenkacsere, kézmosás, kéztörlés.

Reggeli:

8⁰⁰ - től I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület a reggelihez. A kialakított sorrendben, alcsoportok szerint reggelizés. Az asztalterítésben közreműködés. Az asztalnál kínáló tányér használata. A reggeli befejezésével a szalvéta használata, majd kidobása, a gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

A reggelit követően a megkezdett játéktevékenység folytatása, bekapcsolódási lehetőség a nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységbe, együttjátékozásba.

Reggelit követően jó idő esetén

8³⁰-tól I. Alcsoport

II. Alcsoport

Az időjárástól függően alcsoport szerint cipőcsere és szükség szerint átöltözés, önállóan vagy segítséggel az udvari játékhoz a gyermeköltözőben.

Az udvaron szabad játékvalasztás, mozgásos játékok, labdázás, csúszdázás, hintázás, homokozás, pancsolás, bekapcsolódási lehetőség a gondozási - nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységekbe és együttjátékozásba.

Tízórai:

10⁰⁰

Tízórai elfogyasztása az udvaron, rossz idő esetén a csoportszobában. Gyümölcs fogyasztása esetén kézmosás, kéztörlés. Tízórai után szalvéta használat. Szabad játéktevékenység folytatása az udvaron vagy a csoportszobában.

Udvarról való folyamatos bejövetel:

11⁰⁰-tól I. Alcsoport

II. Alcsoport

Készülődés az udvarról való bejövetelhez.

Bejövetel az udvarról, cipőcsere, szükség szerint átöltözés, önállóan vagy segítséggel.

Szükség szerint WC-, bili használat, pelenka csere. Kézmosás, törülközés.

Ebédig játéktevékenység biztosítása a csoportszobában.

/Kevesebb gyermek esetén időarányosan későbbi indulás./

Ebéd:

11³⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület étkezéshez. Alcsoportok szerint folyamatosan a gyerekek közreműködése az asztal megterítésében. Az ebéd elfogyasztása, szalvéta használat. A gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

Szájöblítés, fogmosás.

Szükség szerint WC-, bili használat, még nem ágytisztá gyermekek pelenkázása.

A fürdőszobai tevékenység befejezésének sorrendjében folyamatos készülődés az alváshoz. Alváshoz használt személyes tárgyak biztosítása. Mesehallgatás

Ébredés:

14³⁰-tól

Ébredési sorrendben öltözés, cipő felvétele, WC használat, bili használat, szükség szerint pelenka csere. Kéz-, és arcmosás, törülközés, fésülködés tükör előtt.

Uzsonna:

15⁰⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Uzsonnához készülés, asztalterítésben közreműködés. Uzsonnázás, kínáló tányér használata. Az uzsonna befejeztével szalvéta használat. A gyerekek hangulatától függően az asztal leszedésében segédkezés.

Távozás a bölcsődéből:

15¹⁵ – 16⁰⁰

Jó idő esetén játéktevékenységhez készülődés az udvarra rossz idő esetén játék a csoportszobában. A szülő megérkezéséig szabadon választott játéktevékenység. Folyamatos elköszönés, távozás a bölcsődéből.

Várpalota, 20.... június

kisgyermeknevelő

kisgyermeknevelő

Jóváhagyta:

intézményvezető

ŐSZI NAPIREND
Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsőde
Bölcsődei Csoport
(Az adott csoport napirendjéhez adekvátan)

A csoportban két alcsoport van, a napi feladatokat két „saját” kisgyermeknevelő látja el. A „saját” nevelő hiányzása esetén a gyermekek ellátását, a társnevelő veszi át.

Csoport létszám: ... fő (lány és fiú)
Gyermekek életkora: ... hó- ... hó

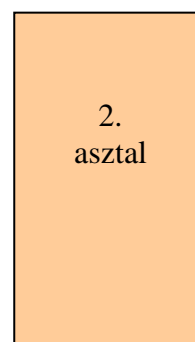
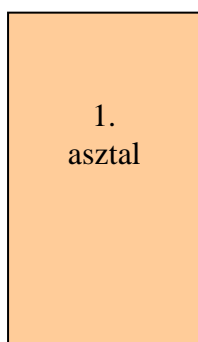
I. Alcsoport

Kisgyermeknevelő: Balogh Zsuzsanna
Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány,)
Pelenkát visel: ... fő(+alváshoz ... fő)

II. Alcsoport

Kisgyermeknevelő: Jakabné Rácz Ildikó
Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)
Pelenkát visel: ... fő(+alváshoz ... fő)

Gondozásban elfoglalt helyem

Érkezés a bölcsődébe:

6⁰⁰ – 8⁰⁰-ig

Folyamatos érkezés a bölcsődébe. Átöltözés, kézmosás a szülővel, majd elkészítés. Beszélgetés, szabad játék a csoportban.

A korán érkező gyermekeknek lehetőségük van csendes pihenőre.

Fürdőszobai tevékenység:

7³⁰ – 8⁰⁰-ig

Szükség szerint a mosdóban: WC-, bili használat, pelenkacsere, kézmosás, kéztörlés.

Reggeli:

8⁰⁰ - től I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület a reggelihez. A kialakított sorrendben, alcsoportok szerint reggelizés. Az asztalterítésben közreműködés. Az asztalnál kínáló tányér használata. A reggeli befejezésével a szalvéta használata, majd kidobása, a gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

A reggelit követően a megkezdett játéktevékenység folytatása, bekapcsolódási lehetőség a nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységbe, együttjátásba.

Jó idő esetén

9³⁰-tól I. Alcsoport

II. Alcsoport

Az időjárástól függően alcsoport szerint átöltözés önállóan vagy segítséggel az udvari játékhoz a gyermeköltözőben.

Az udvaron szabad játékválasztás, mozgásos játékok, labdázás, csúszdázás, hintázás, homokozás, bekapcsolódási lehetőség a gondozási - nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységekbe és együttjátásba.

Tízórai:

10⁰⁰

Tízórai elfogyasztása az udvaron, rossz idő esetén a csoportszobában. Gyümölcs fogyasztása esetén kézmosás, kéztörlés. Tízórai után szalvéta használat.

Szabad játéktevékenység folytatása az udvaron vagy a csoportszobában.

Udvarról való folyamatos bejövetel:

11⁰⁰-tól I. Alcsoport

II. Alcsoport

Készülődés az udvarról való bejövetelhez.

Bejövetel az udvarról, átöltözés önállóan vagy segítséggel.

Szükség szerint WC-, bili használat, pelenka csere. Kézmosás, törülközés.

Ebédig játéktevékenység biztosítása a csoportszobában.

/Kevesebb gyermek esetén időarányosan későbbi indulás./

Ebéd:

11³⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület étkezéshez. Alcsoportok szerint folyamatosan a gyerekek közreműködése az asztal megterítésében. Az ebéd elfogyasztása, szalvéta használat. A gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

Szájöblítés, fogmosás.

Szükség szerint WC-, bili használat, még nem ágytisztá gyermekek pelenkázása.

A fürdőszobai tevékenység befejezésének sorrendjében folyamatos készülődés az alváshoz. Alváshoz használt személyes tárgyak biztosítása. Mesehallgatás

Ébredés:

14³⁰-tól

Ébredési sorrendben öltözés, cipő felvétele, WC használat, bili használat, szükség szerint pelenka csere. Kéz-, és arcmosás, törülközés, fésülködés tükör előtt.

Uzsonna:

15⁰⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Uzsonnához készülés, asztalterítésben közreműködés. Uzsonnázás, kínáló tányér használata. Az uzsonna befejeztével szalvéta használat. A gyerekek hangulatától függően az asztal leszedésében segítkezés.

Távozás a bölcsődéből:

15¹⁵ – 16⁰⁰

A szülő megérkezéséig szabadon választott játéktevékenység a csoportszobában. Folyamatos elköszönés, távozás a bölcsődéből.

Várpalota, 20.... szeptember 01.

nevelő   kisgyermeknevelő

kisgyermek-

Jóváhagyta:

intézményvezető

TÉLI NAPIREND
Inotai Cseperedő Óvoda és Bölcsőde
Bölcsődei Csoport
(Az adott csoport napirendjéhez adekvátan)

A csoportban két alcsoport van, a napi feladatokat két „saját” kisgyermeknevelő látja el. A „saját” nevelő hiányzása esetén a gyermekek ellátását, a társnevelő veszi át.

Csoport létszám: ... fő (lány és fiú)
Gyermekek életkora: ... hó- ... hó

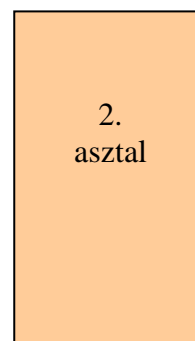
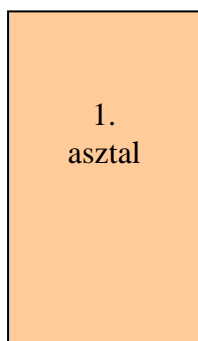
I. Alcsoport

Kisgyermeknevelő: Balogh Zsuzsanna
Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)
Pelenkát visel: ....fő(+alváshoz ... fő)

II. Alcsoport

Kisgyermeknevelő: Jakabné Rácz Ildikó
Gyermekek száma: ... fő (fiú, lány)
Pelenkát visel: ...fő(+alváshoz ... fő)

Gondozásban elfoglalt helyem

Érkezés a bölcsődébe:
6⁰⁰ – 8⁰⁰ -ig

Folyamatos érkezés a bölcsődébe. Átöltözés, kézmosás a szülővel, majd elkészítés. Beszélgetés, szabad játék a csoportban.
A korán érkező gyermekeknek lehetőségük van csendes pihenőre.

Fürdőszobai tevékenység:

7³⁰ – 8⁰⁰-ig

Szükség szerint a mosdóban: WC-, bili használat, pelenkacsere, kézmosás, kéztörlés.

Reggeli:

8⁰⁰ - től I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület a reggelihez. A kialakított sorrendben, alcsoportok szerint reggelizés. Az asztalterítésben közreműködés. Az asztalnál kínáló tányér használata. A reggeli befejezésével a szalvéta használata, majd kidobása, a gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

A reggelit követően a megkezdett játéktevékenység folytatása, bekapcsolódási lehetőség a nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységbe, együttjátásba.

Tízórai:

10⁰⁰

Tízórai elfogyasztása az udvaron, rossz idő esetén a csoportszobában. Gyümölcs fogyasztása esetén kézmosás, kéztörlés. Tízórai után szalvéta használat. Szabad játéktevékenység folytatása a csoportszobában vagy jó idő esetén készülő az udvarra.

Jó idő esetén:

10¹⁵-től I. Alcsoport

II. Alcsoport

Alcsoport szerint öltöztetés az udvari játékhoz a gyermeköltözőben.

Az udvaron szabad játékválasztás, mozgásos játékok, bekapcsolódási lehetőség a gondozási - nevelési terv alapján kínált játék és egyéb tevékenységekbe és együttjátásba.

Udvarról való folyamatos bejövetel:

11⁰⁰-től I. Alcsoport

II. Alcsoport

Készülő az udvarról való bejövetelhez.

Bejövetel az udvarról, átöltöztetés.

Szükség szerint WC-, bili használat, pelenka csere. Kézmosás, törülközés.

Ebédig játéktevékenység biztosítása a csoportszobában.

/Kevesebb gyermek esetén időarányosan későbbi indulás./

Ebéd:

11³⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Előkészület étkezéshez. Alcsoportok szerint folyamatosan a gyerekek közreműködése az asztal megterítésében. Az ebéd elfogyasztása, szalvéta használat. A gyermekek hangulatától függően a teríték leszedésében való segítség.

Szájöblítés, fogmosás.

Szükség szerint WC-, bili használat, még nem ágytisztá gyermekek pelenkázása.

A fürdőszobai tevékenység befejezésének sorrendjében folyamatos készülődés az alváshoz. Alváshoz használt személyes tárgyak biztosítása. Mesehallgatás

Ébredés:

14³⁰-tól

Ébredési sorrendben öltözés, cipő felvétele, WC használat, bili használat, szükség szerint pelenka csere. Kéz-, és arcmosás, törülközés, fésülködés tükör előtt.

Uzsonna:

15⁰⁰ I. Alcsoport

II. Alcsoport

Uzsonnához készülés, asztalterítésben közreműködés. Uzsonnázás, kínáló tányér használata. Az uzsonna befejeztével szalvéta használat. A gyerekek hangulatától függően az asztal leszedésében segédkezés.

Távozás a bölcsődéből:

15¹⁵ – 16⁰⁰

A szülő megérkezéséig szabadon választott játéktevékenység a csoportszobában. Folyamatos elköszönés, távozás a bölcsődéből.

Várpalota, 20.... december 01.

kisgyermeknevelő

kisgyermeknevelő

Jóváhagyta:

intézményvezető

Legitimációs záradék
Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde
Bölcsődei Szakmai Programjának elfogadása és jóváhagyása

1. A Bölcsődei Szakmai Programot a szakmai vezetők (Balogh Zsuzsanna, Németh Edina) az intézmény vezetővel való egyeztetést követően véleményezték és elfogadták.

Várpalota, 2017. 11. 24.

Intézményvezető

2. Érvényességi nyilatkozat:

2017. december 15-től visszavonásig

3. Felülvizsgálat, értékelés időpontja:

2 évente (a Veszprém Megyei Kormányhivatal ellenőrzései során, ill. törvényi változások esetén)

4. A Bölcsődei Szakmai Programot a képviselő-testület nevében jóváhagyom:

Campanari-Talabér Márta
Várpalota Város Polgármestere

Várpalota, 2017.12. 14.